

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ITALIAJSKIEJ
ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO POLACCO-ITALIANA

WARSAWA
VARSAVIA

N° 7-9
ROK
ANNO VIII

WŁOSKA SPÓŁKA AKCYJNA
POWSZECHNA ASEKURACJA W TRYJEŚCIE

Assicurazioni Generali Trieste

Rok założenia 1831.

Fundusze gwarancyjne z końcem 1930 r. lirów 1 417.529.558 17. 30 Towarzystw
spokrewnionych i oddziały własne we wszystkich częściach świata.

DYREKCJA NA POLSKĘ W WARSZAWIE, UL. JASNA 19.

CENTRALA TELEFONICZNA: 546-28.

WAŻNIEJSZE PLACÓWKI:

Częstochowa — Miłńskiego Nr. 23 tel. 2-21
Kafowice — Młyńska Nr. 22 tel. 25-85
Kraków — Św. Krzyża Nr. 5 tel. 43-19
Lublin — Trzeciego Maja Nr. 22 tel. 14-58
Łódź — Kopernika Nr. 3 tel. 21-43 i 24-19
Łódź — Narutowicza Nr. 6 tel. 110-53 i 181-10

Poznań — Marcinkowskiego Nr. 3b tel. 18-03
Równe — Słowackiego Nr. 12a tel. 1-09
Tczew — Kopernika Nr. 9 tel. 280
Wilno — Miekiewicza Nr. 23 tel. 840
Białystok — Główna Nr. 6 tel. 14-19
Brześć n/B — Kościuszki Nr. 48 j tel. 81

Gdynia — Portowa Nr. 10 tel. 12-31

oraz reprezentacje i agentury we wszystkich miastach Rzeczypospolitej Polskiej.

Przyjmuje ubezpieczenia od ognia i kradzieży, na życie, od nieszczęśliwych wypadków,
od odpowiedzialności cywilnej, transportów i watorów.

Zjednoczone T-wa Okrętowe

ITALIA · COSULICH · LLOYD TRIESTINO

STAŁA KOMUNIKACJA:

DO PÓŁNOCNEJ AMERYKI okrętami „Rex“, „Conte di Savoia“,
„Roma“, „Vulcania“, „Saturnia“.

DO POŁUDNIOWEJ AMERYKI okrętami „Giulio Cesare“, „Conte
Grande“, „Conte Biancamano“, „Neptunia“, „Oceania“.

POSPIESZNA KOMUNIKACJA PASAŻERSKA

oraz przewóz towarów

DO EGIPTU, PALESTYNY, PORTÓW CZARNEGO MORZA, ORAZ DO INDJI,

Wycieczki turystyczne po Morzu Śródziemnym. CHIN, JAPONJI.

Przedstawicielstwo na Polskę: Warszawa, Świętozyska 25. - tel.: 605-10 i 655-07.

POLONIA-ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ
POLSKO-ITALSKIEJ

ORGANO DELLA CAMERA DI COMMERCIO
POLACCO-ITALIANA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, MONIUSZKI 10, TEL. 2-02-15.

REDAZIONE ED AMMINISTRAZIONE:
VARSAVIA, VIA MONIUSZKI 10, TEL. 2-02-15.

T r e ś ć:

Sommario:

	Str.
XIV Targi Wschodnie we Lwowie i udział w nich Italji	106
Przemysł węglowy w Polsce w I-ym kwartale 1934 r.	108
Dr. LEON PĄCZEWSKI: Umowy zbiorowe w Italji	110
Umowy handlowe Polski	117
FRANCESCO MAGRI: Italja na morzu	118
KRONIKA POLSKA: Stan gospodarczy Polski	120
Przemysł i handel	121
Ustawodawstwo celne	123
Umowy handlowe	124
Kredyt i finanse	125
KRONIKA ITALSKA: Przemysł i handel	126
Kronika celna	128
Komunikacje	129
Traktaty i konwencje handlowe	130
Kronika korporacyjna	130
Turystyka	131
Różne	131
KRONIKA KULTURALNA	132
Zapotrzebowania, oferty i przedstawicielstwa	134

	Pag.
La XIV Fiera Orientale di Leopoli e la partecipazione italiana	106
L'industria del carbone in Polonia nel primo trimestre 1934	108
Dott. LEONE PĄCZEWSKI: I contratti collettivi del lavoro in Italia	110
Trattati e convenzioni della Polonia	117
FRANCESCO MAGRI: L'Italia sul mare	118
NOTIZIARIO POLACCO: Lo stato economico della Polonia	120
Industria e commercio	121
Legislazione doganale	123
Trattati e convenzioni commerciali	124
Credito e finanze	125
NOTIZIARIO ITALIANO: Industria e commercio	128
Legislazione doganale	128
Comunicazioni	129
Trattati e convenzioni commerciali	130
Legislazione corporativa	130
Turismo	131
Varie	131
RASSEGNA CULTURALE	132
Domande ed offerte di merci e rappresentanze	134

XIV TARGI WSCHODNIE WE LWOWIE I UDZIAŁ W NICH ITALJI

LA XIV FIERA ORIENTALE DI LEOPOLI E LA PARTECIPAZIONE ITALIANA

W dn. 1 września nastąpiło otwarcie XIV Targów Wschodnich, które trwały do dn. 16 września

Ogromne zainteresowanie, jakie obudziły one w r. b. w społeczeństwie polskiem, świadczy o stale wzmagającej się ich żywotności i sile atrakcyjnej. Kiedy w r. 1933 ogólna liczba wystawców wyniosła 644, w r. b. wystawców było 765. W tem wystawców krajowych — 674 (w r. 1933 — 531), zagranicznych — 89 (w r. 1933 — 112) i W. M. Gdańska — 2 (w r. ub. 1).

Najbardziej okazałe reprezentowane są na Targach rolnictwo i przemysł spożywczy. W tych działach na specjalną uwagę zasługuje: wystawa bydła czerwonej rasy, zorganizowana przez Związek Hodowców Bydła Polskiego Rasy Czerwonej, w której wzięło udział 198 wystawców. Dział przemysłu spożywczego obejmuje młynarstwo, piekarstwo, cukrownictwo, krochmalnictwo, browarnictwo, gorzelnictwo, wędliniarstwo, nabiał i t. p.) (razem 87 wystawców, w czem 17 zagranicznych).

Dalej na uwagę zasługuje Wystawa « Targ Kołopno » Iniarsko » wełniane, obrazujący produkcję Małopolski Wschodniej, począwszy od surowca, kończąc na wyrobie gotowym. Bardzo okazałe prezentuje się pawilon przemysłu drzewnego, zorganizowany przez Syndykat Interesentów Drzewnych we Lwowie.

Z innych działów godne są widzenia działy: gazowniczo » ogrzewniczy i elektryczny, naftowy metalowy i maszynowy oraz kilimiarsko » dywanowy.

Zagranica w r. b. była reprezentowana nieco słabiej, niż w r. ub. Z państw obecnych poza Italją udział w Targach wzięły firmy węgierskie, francuskie, amerykańskie, czechosłowackie, niemieckie, rumuńskie i gdańskie.

Pawilon italski, podobnie, jak w Poznaniu, został we Lwowie urządzony przez Izbę Handlową Polsko » Italską w Warszawie, która dołożyła wszelkich starań, by Pawilon ten wypadł możliwie najokazalej. Pomimo skromnych środków, jakimi Izba na ten cel dysponowała, Pawilon wypadł estetycznie i b. ciekawie. Firmy italskie zostały rozmieszczone w jednym z najładniejszych gmachów wystawowych, w t. zw. Pałacu Sztuki, na przestrze-

Il 1 settembre si è inaugurata a Leopoli la XIV^a Fiera Orientale. Il grande interesse destoato in tutta la Polonia da questa Fiera è la prova della sua crescente vitalità e della sua forza attrattiva.

Il numero dei partecipanti nel 1933 ascendeva a 644, quest'anno il numero è salito a 765. I partecipanti polacchi erano 674 (nel 1933 — 531) e 39 gli stranieri (nel 1933 — 112), 2 della Città Libera di Danzica (nel 1933 — 1). In modo più imponente sono rappresentate quest'anno alla Fiera, l'agricoltura e l'industria alimentare. In questo ramo merita speciale menzione: l'esposizione del bestiame di razza rossa organizzata dall'Unione dei produttori del bestiame polacco che ha inviato a Leopoli, 198 produttori espositori.

Il ramo dell'industria alimentare comprende l'industria molitoria, il panificio, l'industria saccarifera, dell'amido, della birra, dell'acool, dei salami, del latte e suoi derivati ed affini, ecc. Totale 87 espositori, fra i quali 17 stranieri. Molto interesse ha destato pure la mostra della canapa, del lino, della lana, rappresentante l'industria della Piccola Polonia orientale, che comincia così con le materie prime e finisce con l'articolo confezionato. Il Padiglione dell'industria del legno si presenta in modo imponente ed è organizzato dal Sindacato dei commercianti del legno di Leopoli. Fra le altre sezioni degne di essere visitate sono: l'industria del gas da riscaldamento, l'industria elettrica, quella del petrolio, quella metallurgica, delle macchine, nonché l'industria dei tappeti » kilimi.

L'industria straniera è meno rappresentata quest'anno. Fra le ditte presenti oltre a quelle italiane, hanno preso parte alla Fiera le ditte ungheresi, austriache, cecoslovacche, tedesche, rumene e danziches.

Il padiglione italiano, come quello della Fiera di Poznań, è stato allestito dalla Camera di Commercio Polacco » Italiana di Varsavia, che nulla ha trascurato affinché il padiglione si presentasse in

ni przeszio 100 m², tworząc całość miłą dla oka i poręczającą dla zwiedzających.

Na pierwszy plan wybija się niewątpliwie stoisko Enitu, w którym zgromadzono wszelakie wydawnictwa propagandowo-turystyczne, artystycznie wykonane plakaty miast i miejscowości italskich, najchętniej odwiedzanych przez turystów zagranicznych, ulotki, mapki miast i t. p. Stoiskiem tem specjalnie interesowali się zwiedzający, a o ogromnem zainteresowaniu, jakie budziły wydawnictwa „Enitu”, świadczy fakt, iż w pierwszych kilku dniach rozdano kilka tysięcy broszur i wydawnictw turystycznych.

Z firm italskich w Targach Wschodnich wzięły udział tylko te firmy, które posiadają w Polsce filje i zastępstwa.

Na miejscach czołowych rozsiadły się dwie największe firmy ubezpieczeniowe; Assicurazioni Generali Trieste oraz Riunione Adriatica di Sicurtà, wystawiając fotografie, wykresy, broszury i t. p. Obok tych firm z dwóch stron zajęły miejsca dwie światowej sławy firmy winiarskie „Cinzano” i „Martini Rossi”, których wino „Vermuth” cieszy się wzmagającym popytem na rynku polskim. Firma „Pirelli”, zastąpiona w Polsce przez f. K. Gamper i Ska w Warszawie, wystawia opony samochodowe i dętki; zaś znana firma zegarmistrzowska w Wenecji „Junghans”, zastąpiona w Warszawie przez f. J. Neugoldberg, wystawiła b. estetyczne i nowoczesnie wykonane budziki i zegary ściennie. Zjednoczone Linje Okrętowe; Italia & Cosulich & Lloyd Triestino zaprezentowały w swem stoisku fotografie okrętów pasażerskich, albumy, ulotki propagandowe, rozkłady jazdy i t. p. W stoisku Izby Handlowej Polsko-Italskiej były pokazane dyplomy, jakie Izba otrzymała od różnych instytucji italskich, jej wydawnictwa periodyczne oraz książkowe, ulotki Targów w Medjolanie i Bari i t. p. Oddzielnie urządzone było stoisko firmy mejdolańskiej „Puricelli”, budującej drogi w Polsce. W stoisku tem zgromadzone były liczne fotografie oraz eksponaty materiałów, używanych do budowy dróg.

Pawilon italski, którego urządzenie stanowi rezultat znacznych wysiłków i zabiegów Izby Handlowej Polsko-Italskiej, spotkał się z prawdziwym uznaniem ze strony zwiedzającej publiczności, która interesowała się wszystkimi działaniami, w tym Pawilonie reprezentowanymi. W dniu otwarcia zwiędził go Minister Przemysłu i Handlu, p. Henryk Floyar-Rajchman, któremu towarzyszyli: podsekretarz stanu, dr. Franciszek Dolezal, zastępca dyrektora gabinetu ministra p. Józef Chrzanoski, dyr. depart. handlowego p. Mieczysław Sokołowski dyrek. depart. przemysłowego, p. Marjan Kandel i in.

Udział firm italskich w Targach Wschodnich we Lwowie stanowi widomy znak chęci zacieśnienia i wzmocnienia stosunków handlowych z Polską, ożywającej sfery gospodarcze Italji i jako taki będzie należycie oceniony przez społeczeństwo polskie.

maniera degna ed elegante. Per quanto i mezzi siano stati modesti, comunque il padiglione è riuscito molto interessante. Le ditte italiane sono state disposte in uno dei più eleganti padiglioni della Fiera, e precisamente nel cosiddetto Palazzo dell'Arte, su una superficie di oltre 100 m².

Il primo posto è occupato dallo stand dell'Enit (Ente Nazionale Industrie Turistiche), dove sono raccolte tutte le edizioni di propaganda turistica manifesti, artisticamente eseguiti delle città e dei luoghi di cura italiani molto frequentati dai turisti stranieri, nonché fascicoli, piante topografiche di città, ecc. Lo stand dell'Enit ha destato uno speciale interesse, ciò che è testimoniato dal fatto che in pochi giorni sono state distribuite parecchie migliaia di fascicoli, stampe ed edizioni turistiche.

Delle ditte italiane, hanno partecipato soltanto quelle che hanno in Polonia filiali o rappresentanze. Così molto bene figurano le due più grandi società assicuratrici italiane: le Assicurazioni Generali di Trieste e la Riunione Adriatica di Sicurtà, le quali hanno esposto fotografie, diagrammi, fascicoli, ecc. Due grandi ditte italiane di vini, i cui prodotti sono di fama mondiale, hanno pure partecipato alla Fiera, esse sono la „Cinzano” e la „Martini e Rossi”, la quale con il suo „Vermuth” ha sempre maggior successo sui mercati polacchi.

La Società „Pirelli” rappresentata in Polonia dalla ditta K. Gamper e Co. di Varsavia ha esposto pneumatici e camere d'aria, mentre la Junghaus, la nota società di orologi di Venezia, rappresentata dalla ditta J. Neugoldberg ha presentato sveglie ed orologi eleganti, estetici ed adattati alle esigenze moderne. Le Flotte Riunite: Italia — Cosulich — Lloyd Triestino hanno esposto nel proprio stand numerose fotografie di varie unità della loro flotta sociale, nonché materiale di propaganda, orari di viaggi, ecc.

Nello stand della Camera di Commercio Polacco-Italiana si potevano vedere i diplomi ricevuti da diversi enti italiani, le belle edizioni della „Polonia-Italia”, libri, fascicoli e tutto il materiale di propaganda.

La presenza degli Italiani alla Fiera Orientale di Leopold costituisce un segno di visibile desiderio di stringere e rinnovare i rapporti commerciali con la Polonia, desiderio che è condiviso dagli ambienti economici italiani e come tale verrà giustamente apprezzato dalla Polonia.

L'INDUSTRIA DEL CARBONE IN POLONIA NEL PRIMO TRIMESTRE 1934

(PRZEMYSŁ WĘGLOWY W POLSCE W I-YM KWARTALE 1934 r.)

La produzione dell'industria del carbone in Polonia, come risulta dal sottoesposto specchio, è aumentata sensibilmente nel I trimestre di quest'anno. Nei confronti del periodo analogo dell'anno

scorso si registra un aumento di 633.954 tonn. Nel primo trimestre 1933 si aveva 6.501.760 t., nei primi tre mesi di quest'anno si ha viceversa 7.135.714 t., aumento quindi del 9,8%.

	1934		1933		1932	
	Per le miniere della Slesia		Per le miniere della Slesia		Per le miniere della Slesia	
	t.	t.	t.	t.	t.	t.
Gennaio	2.863.921	1.956.940	2.336.674	1.727.768	2.908.630	1.984.458
Febbraio	2.198.750	1.643.429	2.080.234	1.483.168	2.008.000	1.714.799
Marzo	2.273.034	1.745.783	2.084.852	1.588.768	2.330.347	1.882.370
Totale	7.135.713	5.346.152	6.501.760	4.769.704	7.103.199	5.581.627

Al miglioramento contribuiscono principalmente le miniere della Slesia, la cui estrazione era nel primo trimestre di quest'anno di 576.348 tonn., superiore di quella del medesimo periodo dell'anno decorso, senza però raggiungere le cifre del 1932. In confronto col 1. mo trimestre del 1932 l'attuale livello dell'estrazione è quasi senza confronti.

Non c'è dubbio che l'aumento della produzione era conseguenza del maggiore traffico nel medesimo periodo, benché bisogna rilevare che al contrario dell'anno decorso le provvigioni del carbone nelle cataste, dimostrano un aumento nel primo trimestre a. corr. Infatti da 1.636.798 t. e passato a 1.768.926 t., cioè di 132.128 t. in più, mentre nel primo trimestre 1933 si ridusse da 2.524.041 a 2.340.567 t.

Lo smercio interno raggiunte nel 1. mo trimestre a. corr. la cifra di 3.771.578 t., vale a dire in relazione col periodo analogo del 1933 (3.533.228) è aumentato di 238.350 t., cioè del 6,7%. Non raggiunte però il livello del primo trimestre 1932, quando il carbone fossile sul mercato interno segnava la cifra di 3.830.736 t.

Come risulta dal seguente specchio dei consumatori:

	1934	1933	1932
	t.	t.	t.
Carbone per l'industria . . .	1.084.167	1.782.302	1.648.809
Forniture ferroviarie . . .	781.094	748.129	748.867
Altri consumatori (principalmente per uso domestico) .	1.008.317	1.002.797	1.232.080

Sull'aumento della vendita del carbone fossile influisce l'accrescere del fabbisogno da parte dell'industria. E' lecito però notare che qui ha avuto un riflesso favorevole l'aumento della lavorazione del

carbone nelle fabbriche del cok di oltre 60 mila t. e nelle fabbriche di mattonelle di cok di 13.000 t. Poi su un considerevole aumento ha influito pure l'industria cementizia e di ceramica, unitamente ai laboratori di calce e di mattoni. Aumento pure sensibilmente il fabbisogno dell'industria tessile e in parte di quella chimica. Invece l'assorbimento del carbone da parte dell'industria agricola e la sua trasformazione si delineò nel senso di diminuzione. L'aumento che notiamo nel fabbisogno industriale si addice integralmente alle miniere della Slesia, cosa evidentemente facile a comprendere dato che il massimo aumento si verifica appunto nel campo della trasformazione del carbone nelle fabbriche di mattonelle e di cok che si trovano nelle mani dell'industria carbonifera dell'Alta Slesia.

Una favorevole influenza sull'aumento della vendita nel primo trimestre a. corr. ebbero pure l'aumento di forniture ferroviarie, causate piuttosto dal desiderio di completare i depositi del carbone. Invece lo smercio del carbone combustibile si mantenne sul livello del primo trimestre dell'anno scorso. Possiamo aggiungere che in rapporto con la realizzazione della diminuzione dei prezzi del carbone da parte del governo per ogni qualità ed una certa riduzione del dazio di trasporto per la polvere di carbone si può rilevare il fenomeno di trasformazione di certi forni in quelli che servono a fabbricare la polvere di carbone. Il prezzo di questa, deve essere talmente proficuo, che la trasformazione dei forni si ammortizzerebbe in un tempo relativamente insensibile. Però bisogna rilevare che questa qualità, essendo di scarto, non potrà assicurare alle miniere la copertura delle spese della sua espletazione, dato il suo prezzo basso.

Se parliamo dello smercio generale delle miniere slesiane sul mercato interno polacco, esso ascendeva nel 1. mo trimestre 1934 a 2.701.667 t. contro 2.442.189

nei primi mesi del 1933, ciò che da una differenza di 259 mila tonn. in favore del corrente anno.

L'esportazione del carbone segnò nel primo trimestre a. corr. 2.468.880 t., contro 2.241.458 tonn., nei primi tre mesi del 1933 aumento di 227.422 tonn. cioè di 10,1%. Era pure superiore in relazione al l. mo trimestre del 1932 in cui furono esportati 2.310.829 tonn.

Lo sviluppo dell'esportazione nelle singole categorie dei mercati si presenta, come segue:

	III mo trimestre		
	1934	1933	1932
	t.	t.	t.
 Mercati di convenzione (Austria, Cecoslovacchia, Ungheria, Danzica e Germania)	385.920	388.609	583.149
 Mercati scandinavi (Danimarca, Svezia, Norvegia)	759.243	981.223	1.086.282
 Mercati Baltici orientali (Finlandia, Lettonia, Lituania, Estonia)	17.750	30.670	78.473
 Mercati occidentali (Irlanda, Francia, Belgio, Olanda, Svizzera)	689.787	432.516	300.151
 Meridionali (Italia, Jugoslavia)	428.311	304.769	247.407
 Altri mercati europei	7.195	1.041	4.789
 Mercati extra-europei	91.270	43.000	34.817
 Carbone venduto nei porti per le navi	89.624	62.325	77.426
 Totale . . .	2.468.880	2.241.458	2.310.829

Dal suesposto risulta che l'industria del carbone, malgrado le nuove gravi difficoltà ha mantenuto nell'esportazione del I mo trimestre dell'anno corr. la posizione del periodo decorso dell'anno 1932, quando i paesi settentrionali hanno cominciato a limitare, sotto l'influenza dell'Inghilterra, l'esportazione del carbone polacco. Le suesposte cifre dimostrano dei grandi cambiamenti delle direttive dell'espansione del carbone polacco. Malgrado una forte decurtazione dell'esportazione verso i mercati scandinavi sotto l'influenza dell'azione dei noti accordi commerciali di questi mercati con la Gran Bretagna, nonché della quasi completa perdita dei mercati Baltici — orientali, come mercati di sbocco per il carbone polacco, il generale livello dell'esportazione non solo non rimase invariato, ma al contrario è aumentato. Prendendo

in considerazione le condizioni in cui ciò ebbe luogo, bisogna ammettere che l'aumento sia considerevole. Così l'attenzione era rivolta verso i mercati occidentali, dove l'aumento dell'esportazione è accresciuto per i mercati, irlandese e belga. Quest'ultimo mercato, per quanto limiti l'importazione del carbone verso il proprio mercato, ha fatto entrare nel primo trimestre dell'anno corr. delle maggiori quantità di carbone polacco in base a permessi speciali, però a rischio di procedere dopo, alle eventuali revisioni di prezzi. L'esportazione verso l'Olanda ha dimostrato nel primo trimestre dell'anno corr. un aumento considerevole.

I mercati meridionali sono divenuti il terreno di una forte espansione del carbone polacco. Specialmente possono essere presi in considerazione due mercati: quello italiano e quello greco.

Sono pure in aumento nel primo trimestre le esportazioni del carbone verso i mercati extra-europei. L'attenzione dell'industria polacca del carbone si concentra specialmente sui mercati nord — africani e anzitutto su quelli più importanti d'Egitto e di Algeri, per quanto si possa notare lo sbocco di quantità considerevoli del carbone verso l'America del Sud.

Pure se si tratta dell'esportazione del carbone, tutto l'aumento si addice alle miniere slesiane. Ciò risulta dal fatto che queste miniere sono state fortemente ostacolate dai mercati scandinavi, poiché i governi dei relativi paesi, avendo l'influenza su quelle istituzioni che acquistavano il carbone altolesiano, consigliavano loro d'indirizzare le ordinazioni nel caso di vendite all'asta, alle miniere inglesi, per assicurarsi in questo modo i minimi garantiti negli accordi commerciali. L'industria del carbone dell'Alta Slesia, nella ricerca delle nuove possibilità di sbocco, ha rivolto la sua attenzione verso i già nominati mercati occidentali e meridionali.

Quindi il miglioramento che accentua la produzione e lo sbocco del carbone nel primo trimestre del 1934, viene dalla parte del Bacino Slesiano che ha aumentato lo smercio interno grazie ad un più forte assorbimento dei rami di produzione da esso dipendenti, come pure grazie ad una parziale animazione in certi rami di produzione, specie di carattere stagionale, nonché coll'aumento dell'espansione verso i mercati più lontani, specialmente occidentali e meridionali, che devono ricompensare le posizioni perdute nei mercati scandinavi, in seguito alla pressione politico-commerciale dell'Inghilterra su questi mercati.

UMOWY ZBIOROWE W ITALJI

(I CONTRATTI COLLETTIVI DEL LAVORO IN ITALIA).

I. Koncepcja państwa faszystowskiego a umowa zbiorowa.

Zagadnienie umów zbiorowych w Italji wiąże się tak nierozdzielnie z nową strukturą polityczną i społeczną obecnej Italji, opartej na podstawach ideologii faszystowskiej, że zrozumienie jego bez dokładnego zapoznania się z jej głównymi instytucjami i bez wnikięcia w doktrynę, głoszoną przez twórców nowego porządku społecznego w Italji, byłoby mało prawdopodobne.

W tej krótkiej rozprawie omówienie wszystkich zagadnień, związanych z przemianami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi, jakie dokonały się w Italji od czasu zapanowania w niej regime'u faszystowskiego, zabraloby zbyt wiele miejsca i nie pozwoliłoby wyczerpać nawet częściowo tematu, będącego przedmiotem niniejszej rozprawy. Ograniczę się więc tylko do wyjaśnienia kwestyi zasadniczych, mającego na celu wykazanie, jak ściśle związane jest zagadnienie umów zbiorowych z ideologią regime'u faszystowskiego.

Wychodząc z założenia bezwzględnej supremacji państwa i narodu, a właściwie państwa narodowego nad obywatelami, uważając, iż interesy jednostki winny być podporządkowane interesom zbiorowości, jaką jest naród, faszyzm przeciwstawił się walce klas oraz ideji międzynarodowych interesów klasowych. Dla faszyzmu istnieje tylko interes narodowy. Walka klasowa, zdaniem Mussoliniego, nie jest zjawiskiem stałym w dziejach, lecz przejściowem, w rzeczywistości zaś istnieje współdziałanie klas, tworzące jeden naród. Dążąc do pacyfikacji społeczeństwa, do stworzenia takich warunków, w których produkcja narodowa dzięki współdziałaniu wszystkich grup produkcyjnych, mogłaby osiągnąć maksimum rozwoju oraz doskonałości pod względem technicznym, faszyzm oparł się na organizacji zawodowej społeczeństwa. Organizacja ta nie może być oparta na zasadzie klasowej, lecz na zasadzie współdziałania klas.

Przyjmując organizację syndykalną jako zasadę organizacji całego narodu, faszyzm wyszedł z założenia, że tylko naród zorganizowany w odpowiednie skupienia na podstawie zawodowej zdolności do pracy twórczej, pracy produkcyjnej. Syndykaty miały stanowić ognia pośrednie. powołane do wypełnienia przepaści, dzielącej jednostkę od państwa i miały zatem zespolić interesy indywidualne z interesami państwa. Pozostawione jednak samym sobie związki zawodowe mogłyby stać się niebezpieczne zarówno dla porządku prawnego, jak i porządku społecznego, przeciwstawiając swoją wolę woli i prawu państwa, podporządkowując interesy ogólne interesom własnym. Państwo więc jest powołane do czuwania nad działalnością tych związków.

Nowa organizacja gospodarcza społeczeństwa została osiągnięta w dwóch fazach. W pierwszym okresie tak zwanym syndykalnym zreorganizowano istniejące związki zawodowe, tworząc t. zw. syndykaty faszystowskie, w drugim zaś, który został zapoczątkowany dopiero obecnie po ogłoszeniu ustawy o korporacjach, powołano do życia t. zw. korporacje, będące organami administracji publicznej i zespalające w sobie zarówno interesy pracodawców, jak i pracowników.

Ideją przewodnią, jaką przyświecała w początkach nad zrealizowaniem struktury społecznej Italji, zarówno w okresie syndykalnym jak i korporacyjnym było usunięcie dualizmu, jaki znamionował stosunki społeczne w okresie demoliberalnym, położenie kresu antagonizmowi między kapitałem i pracą, który utrudniał należyty rozwój produkcji narodowej.

Negując dogmat walki klas i stawiając w jego miejsce jedność narodową, faszyzm wyszedł z założenia, iż należyty rozwój produkcji stanie się wtedy możliwy, o ile jego podstawami będą karność i uzgodnienie interesów wszystkich grup pracujących społeczeństwa. Faszyzm nie zamyka oczu na konflikty między kapitałem i pracą, lecz dąży do załatwienia ich w drodze pokojowej. Zadania te spełnić mają syndykaty, uposażone w środki autorytatywne ustanawiania warunków pracy zbiorowej w drodze porozumienia związków patronackich i pracowniczych. Państwo zaś, sprawując kontrolę nad normami, ustanawianiem przez syndykaty, rozstrzyga konflikty, których syndykaty nie były w możności rozstrzygnąć.

Jest również bardzo znamienne ustosunkowanie się Italji faszystowskiej do samego zagadnienia pracy. Zgodnie z doktryną faszystowską nie jest ona towarem, lecz „obowiązkiem społecznym”, jak to powiedziane jest w deklaracji 11 w Karcie Pracy. Z drugiej strony państwo dbać musi o to, aby wynagrodzenie za pełnienie tego obowiązku było oparte na słusznych podstawach, aby ta płaca, jak głosi „Karta Pracy” w deklaracji 12-tej, odpowiadała „normalnym wymogom życiowym, możliwościom produkcji i wydajności pracy”. I dlatego ceny pracy nie można łączyć w sposób abstrakcyjny i statyczny, jak to czyni np. szkoła klasyczna lub matematyczna, ale w związku z całym kompleksem zjawisk społecznych i dynamiką życia gospodarczego.

Tych kilka uwag pozwolił nam zrozumieć dla czego zagadnienie umów zbiorowych weszło się w Italji na jedno z miejsc czołowych i dlaczego zarówno w „Karcie Pracy”, owej „magna charta” ustroju faszystowskiego i korporacyjnego, odgrywają one tak doniosłą rolę.

Niewątpliwie stanowią one jeden z głównych filarów całej reformy społecznej Italji, mającej na celu przedwzrostkiem zastąpienie anarchii i walki przez porządek i prawo.

II. ROZWÓJ HISTORYCZNY UMÓW ZBIOROWYCH W ITALII.

Umowy zbiorowe znane były w Italii jeszcze przed wojną, lecz w okresie tym odgrywały one rolę minimalną. Płomaczy się to tem, iż ustawodawstwo włoskie przed ogłoszeniem ustawy syndykalnej z 3 kwietnia 1926 r., w której po raz pierwszy stosunki zbiorowe zostały ujęte w należycie normy prawne, takiej formy umów nie znało i zatem zobowiązania z nich wynikające nie mogły być przedmiotem postępowania procesowego. Umowy te były zawierane głównie w tych miejscowościach, gdzie znajdowały się większe skupienia robotnicze i gdzie robotnicy posiadali własne organizacje zawodowe, jak np. w Medjolanie lub w Turynie. Zawierano je głównie w niektórych tylko gałęziach przemysłu i w szczególności w przemyśle automobilowym. Poza tem dotyczyły one tylko kwestii wysokości płac^{*)}.

W czasie wojny wskutek częściowego zmłótyzowania przemysłu, umowy stają się zjawiskiem coraz częstszym. Tworzą się tak zwane komitety regionalne, których zadaniem jest zapobieganie powstawaniu konfliktów między kapitałem a pracą oraz załatwianie ich w drodze polubownej.

W pierwszych latach po wojnie światowej zawieranie umów zbiorowych staje się jedną z głównych wytycznych programu społecznego klasy robotniczej. Umowy zbiorowe, jakie w tym czasie zawierano, zaczynają obowiązywać w coraz rozleglejszych polach kraju i normują nie tylko kwestie natury ekonomicznej, lecz wkraczają również w dziedzinę zagadnień natury duchowej.

Usiłowania, zmierzające do nadania umowom zbiorowym charakteru ogólnokrajowego, osiągnęły skutek tylko na krótki przeciąg czasu. Spadek cen, jaki nastąpił w końcu roku 1920 i na początku roku 1921 oraz rozpetanie się walki konkurencyjnej sparaliżowało te usiłowania. Uznano, iż wobec zmiennej koniunktury i ciągłej fluktuacji cen, jest wygodniej zawierać umowy regionalne, gdyż odznaczały się one większą elastycznością i łatwiej było je przystosować do warunków chwili.

W latach 1922—24 na treść umów zbiorowych coraz większy wpływ zaczynały wywierać wytyczne ideologii faszystowskiej. Ruch syndykalistyczny, którego podwaliny zostały założone w r. 1921 w Valle Padana, a podstawy ideologiczne ustalone na zjeździe w Ferrarze w dniu 20.X.1921 r., zdobywa coraz więcej zwolenników i coraz bardziej zyskuje na znaczeniu. W początkach r. 1922 powstaje „Confederazione Nazionale dei Sindacati Fascisti” a jednocześnie tworzą się pierwsze syndykaty narodowe. Jednym z głównych pionierów tego ruchu był Edmondo Rossoni, założyciel tygodnika „Lavoro d'Italia”. W czerwcu r. 1922 w Medjolanie odbył się pierwszy narodowy kongres korporacyjny, na którym między innymi proklamowano konieczność utrwalenia harmonii wśród klas społecznych oraz polu-

bowego załatwiania sporów, mogących wyniknąć na tle zbiorowych stosunków pracy.

Utworzona w r. 1923 Rada Narodowa uznała za konieczne ujęcie stosunków między pracownikami a pracodawcami w normy prawne i wyraziła pogląd, iż „umowa o pracę winna wynikać nie z zaślepionej zaciekłością walki klasowej, uniemożliwiającej sprawiedliwą ocenę zdolności wytwórczych poszczególnych przedsiębiorstw oraz zasług położonych przez jednostki na polu produkcji, lecz z wszechstronnego, sumiennego zbadania warunków wytwórczości w danej chwili, możliwego jedynie drogą wytworzenia nowych stosunków między pracownikami a pracodawcami”. W myśl powyższego Rada uznała, iż wszelkie umowy o pracę winny być bezwarunkowo sporządzane przy współudziale i pod nadzorem centralnych organów syndykalistycznych i zwróciła się do rządu faszystowskiego z apelem o objęcie jawnego kierownictwa nad zrzeszonymi organizacjami i powierzenie bezpośredniej opieki nad nimi czynnikom państwowym lub specjalnie do tego celu powołanym do życia trybunałom pracy, które rozstrzygałyby bezapelacyjnie sprawy, dotyczące stosunków zbiorowych we wszystkich dziedzinach wytwórczości. Zasadę współpracy klas społecznych zatwierdził uroczystie i urzędowo Szef Rządu na mającym dzielową doniosłość Zeromadzeniu, odbytem w Palazzo Chigi w dn. 18.XII.1923 r. i zakończonem podpisaniem słynnego aktu przemysłowców.

W dalszych latach organizacje syndykalistyczne coraz bardziej się konsolidują i potężnieją, a jednocześnie centralna organizacja robotnicza, posiadająca charakter wbitnie klasowy, t. zw. „Confederazione Generale del Lavoro” traci coraz bardziej w znaczeniu i ostatecznie ulega likwidacji.

Wzmagający się ruch syndykalistyczny pociągnął za sobą rewizję umów zbiorowych, w wyniku której warunki pracy uległy znacznemu polepszeniu. Płace wzrosły w granicach od 5 do 20%, we wszystkich dziedzinach pracy wprowadzono doroczne płatne urlopy, w sposób ścisły określono prawa i obowiązki pracowników oraz pracodawców i wysokość odszkodowania na wypadek zwolnienia z pracy, względnie likwidacji przedsiębiorstwa.

III. USTAWODAWCZE UNORMOWANIE UMÓW ZBIOROWYCH.

1. Ich znaczenie społeczne i gospodarcze.

Zagadnienie umów zbiorowych jak już zaznaczyłem, po raz pierwszy zostało należycie unormowane w ustawie syndykalnej z dn. 3.IV.1936 r. i rozporządzeniu wykonawczem do niej I.VII.1926 r., a nadto w Karcie Pracy z dn. 21.IV.1927 r. oraz w całym szeregu późniejszych rozporządzeń.

W rozumieniu ustawodawstwa faszystowskiego umowa zbiorowa stanowi jeden z najważniejszych przejawów harmonii i solidarności, istniejącej między poszczególnymi czynnikami produkcji. Jest ona instrumentem, który umożliwi osiągnięcie poro-

^{*)} Por. Gino Olivetti: I contratti collettivi del lavoro in Italia. Roma, 1922, str. 5 i nast.

mienia tam, gdzie dawniej stałe wynikały zatargi międzyklasowe na tle stosunków pracy.

Obecnie w Italii praca w każdym zawodzie jest regulowana na podstawie umów zbiorowych. Postanowienia ich muszą być pilnie przestrzegane, a w razie pogwałcenia ich stosowane są surowe sankcje, o których będzie mowa później. Ustawy te mają zapewnić porządek, karność i harmonję w stosunkach między kapitałem i pracą, między pracodawcą a pracownikiem. Wobec tego, iż wszyscy niemal, oddający się jakiegokolwiek pracy, chronieni są przez umowy zbiorowe, nikt nie jest pozostawiony samemu sobie. Wykluczają one możliwość wyzysku ze strony pracodawcy i dają pracownikowi poczucie pewności o słuszności swych praw, wynikających ze stosunku pracy. Stanowią one wreszcie gwarancję świadomego współdziałania pracowników w procesie wytwórczości i dają bodźca inicjatywie wytwórczej w kierunku udoskonalenia technicznej produkcji.

Kiedy dawniej umowy zbiorowe dochodziły do skutku często po długotrwałych walkach, strajkach i niekiedy gwałtach, a nado dotyczyły przeważnie ograniczonych grup klasy robotniczej, zatrudnionych wyłącznie w ośrodkach przemysłowych w północnych prowincjach Italii, obecnie umowa zbiorowa, posiadająca charakter przymusowy, stanowi zarówno dla pracodawców, jak i pracowników niejako prawo zawodowe i powszechne. W ten sposób umożliwiała ona traktowanie pracy w sposób jednolity, a z uwagi na swój charakter przymusowy wobec osób trzecich wyklucza wszelką walkę konkurencyjną zarówno w łonie pracodawców, jak i pracowników. Jej znaczenie społeczne i polityczne polega na tem, iż dzięki powszechności jej działania, przenika ona do świadomości najszerszych sfer społeczeństwa, podnosząc ich uświadomienie społeczne i poziom moralny. Dziś nawet praca pasterzy, która zalicza się do najbardziej pierwotnych form pracy ludzkiej, jest unormowana przez umowy zbiorowe.

Ale najważniejszy cel umów zbiorowych nie polega na obronie interesów tej czy innej grupy pracowników, lecz na unormowaniu stosunków zbiorowych w interesie wyższym produkcji narodowej, któremu interes indywidualny musi być podporządkowany.

Dlatego też umowy zbiorowe, zawierane przez poszczególne syndykaty, nie tylko obowiązują członków syndykatu, lecz również tych wszystkich, którzy nie należą do danego syndykatu, lecz są objęci odnośną kategorią zawodową. Na tem właśnie polega specyficzny charakter umów zbiorowych, zawieranych obecnie w Italii.

2. Pojęcie prawne umów zbiorowych.

Jak wiadomo, ustawodawstwo wszystkich krajów rozróżnia umowy o pracę indywidualne oraz zbiorowe. Umowa o pracę indywidualną stanowi umowę obustronną, na podstawie której jedna strona za pewne wynagrodzenie zobowiązuje się do wykonania pracy, względnie świadczenia pewnych

usług na rzecz drugiej strony. W ustawodawstwie wszystkich krajów definicja ta dotyczy jednak tylko umów indywidualnych. Natomiast definicja umowy zbiorowej z punktu widzenia prawnego dotychczas nie jest należycie ustalona, co tłumaczy się tem, iż umowy zbiorowe są zbyt świeżej daty. Do niedawna nawet wśród prawników istniały kontrowersje co do terminologii umów zbiorowych. Np. w Niemczech na oznaczenie umów zbiorowych użyto wyrazu „Kollektivverträge lub Tarifverträge”, w Austrii „Kollektive Arbeitsverträge” lub „Killettivverträge” (jak w Niemczech), w Szwajcarii „Gesamtarbeitsverträge”, we Francji „accord” lub „Convention collective du travail”, w Anglii „Collective agreement of working rules”, w Polsce zaś proponowano na oznaczenie umów zbiorowych określeń „Układ zbiorowy” (Prof. Longchamps w projekcie prawa o zobowiązaniach) lub „Pakt zbiorowy”.

Co się tyczy pojęcia umowy zbiorowej, podkreślano, iż właściwie nie jest ona umową o pracę sensu stricto, gdyż normuje ona wiążącą treść pracującą, jaką mają posiadać umowy o pracę indywidualne już obowiązujące lub mające być zawierane w przyszłości, wskazywano, że jakkolwiek umowa zbiorowa posiada cechy umowy o charakterze prywatno-prawnym, lecz nie stanowi ona umowy o pracę z tego względu, iż nie zawiera żadnego konkretnego przyrzeczenia, ani w odniesieniu do świadczenia pracy, ani w odniesieniu do wynagrodzenia. Jest ona właściwie tylko szablonem, podług którego wolno zawierać umowy indywidualne.

Z czasem wyłoniły się dwie teorie prawne: teoria ustawy (Gesetztheorie), według której umowa zbiorowa jest nie tylko stosunkiem prawnym, lecz również źródłem prawa, oraz teoria kontraktu (Vertragstheorie, Conception individualiste et contractualiste), według której umowa zbiorowa jest tylko stosunkiem umownym między stronami zainteresowanymi, w imieniu których prowadzone są pertraktacje, a poza tem jest ona res inter alios acta. Kiedy w pierwszym wypadku strony, zawierające umowę zbiorową, posiadają niejako delegację do ustanawiania obowiązujących norm prawnych i zatem umowa przez nich zawarta stanowi ustawę w materialnym znaczeniu, a pod względem formalnym rozporządzenie, wydane przez organizację, w wypadku drugim — umowom zbiorowym odmawia się charakteru ustawy a nadaje się im charakter umowy, wiążącej tylko strony, które ją zawierają (Teoria francuska). Zatem według teorii kontraktu umowy zbiorowe posiadają charakter prywatno-prawny, zaś według teorii ustawy — charakter prawnie publiczny. Inaczej charakter prawny umów ujmowany jest w Italii fascystowskiej. Carnelutti „w Teoria del regolamento collettivo dei rapporti del lavoro” określa umowę zbiorową jako bastarda, posiadającego ciało kontraktu a duszę ustawy. Uważa ją jako układ, zawarty między związkiem pracodawców a związkiem pracowników w przedmiocie warunków, na jakich winny być zawierane umowy o pracę między tymi, którzy należą do poszczególnych kategorii zawodo-

*Stoisko Izby Handlowej Polsko - Italskiej na Targach Wschodnich we Lwowie.
Il Padiglione della Camera di Commercio Polacco - Italiana alla Fiera Orientale di Leopoli.*

*Stoisko firmy „Puricelli” na Targach Wschodnich we Lwowie.
Lo „STAND” della ditta „PURICELLI” alla Fiera Orientale di Leopoli.*

wych, reprezentowanych przez związki, zawierające te umowy.

W umowach zbiorowych brak jest obustronnego przyrzeczenia świadczenia i wynagrodzenia, gdyż strony do niczego się nie zobowiązują. Zobowiązanie wypływa dopiero z mów indywidualnych, w których muszą być przestrzegane warunki, ustalone w umowach zbiorowych. Umowa zbiorowa stanowi zatem zbiór przepisów mających obowiązywać daną kategorię zawodową przy zawieraniu indywidualnych umów o pracę. Normy te obowiązują nie tylko kontrahentów lecz wszystkich tych, którzy należą do danej kategorii, reprezentującej ich interesy. Chodziło tutaj o zapewnienie ochrony prawnej interesów mas pracujących oraz zabezpieczenie ich przed wyższym pracodawców, mogących ze względu na konkurencyjnych oddziaływać na wysokość płac w kierunku niskowym. Jednocześnie chodziło o utrwalenie równości w traktowaniu pracowników, zatrudnionych w poszczególnych zakładach pracy i usunięcie z dziedziny pracy czynnika konkurencji.

3. Podmioty umów zbiorowych.

Zagadnienie umów zbiorowych w Italii w najnowszej ich fazie rozwojowej ściśle związane jest z rozwojem związków syndykalnych, których jednym z głównych zadań jest zawieranie umów zbiorowych i reprezentowanie interesów poszczególnych kategorii zawodowych pracowników, względnie pracodawczych. Skuteczność ich jest tem większa, im dany związek w sposób pełniejszy reprezentuje interesy poszczególnych grup zarobkowych. W Italii prawo zawierania umów zbiorowych zostało przyznane jedynie syndykatom prawnie uznanym. Innym związkom prawo zawierania umów zbiorowych nie przysługuje. Zawarte przez prawnie uznane syndykaty umowy zbiorowe nie tylko obowiązują członków danego syndykatu, lecz, jak już zaznaczyłem, wszystkich tych, którzy są objęci daną kategorią zawodu. Słowem — umowy zbiorowe w systemie włoskim stanowią prawo o warunkach pracy w odniesieniu do poszczególnych kategorii zawodowych.

4. Forma umów zbiorowych.

Ważność i skuteczność umów zbiorowych zależy jest od dopełnienia warunków następujących: 1) musi istnieć zgoda stron, 2) umowy muszą zawierać należytą treść i formę, 3) winny być zatwierdzone przez właściwe władze oraz należycie ogłoszone.

Najistotniejszym warunkiem ważności umów zbiorowych jest zgoda stron, podobnie, jak to ma miejsce w każdej umowie prawa cywilnego. Osoba fizyczna, działająca w imieniu związku musi być zaopatrzona w należyte pełnomocnictwo (artykuł 49 regul.). Umowę zbiorową można zawrzeć z tem zastrzeżeniem, iż podlega ona zatwierdzeniu przez organy odnośnych związków. Jest to warunek rozwiązujący, gdyż w wypadku niezatwierdzenia jej przez te organy, umowa traci moc obowiązującą.

W statutach związków nadrzędnych (Federacje, Konfederacje) dopuszczalne jest zamieszczenie klas uzuli, uzależniającej ważność zawieranych umów przez związki niższego stopnia od zatwierdzenia ich przez związki stopnia wyższego. Wrazie niezatwierdzenia, względnie nieudzielenia uprzedniej zgody umowy zbiorowe stają się nieważne (art. 50 regul.).

5. Umowy zbiorowe nieważne.

Jak już powiedziałem, w Italii faszystowskiej każdy stosunek pracy jest unormowany przez umowy zbiorowe. Istnieją jednak pewne wyjątki. Mianowicie nie mogą być unormowane przez umowy zbiorowe stosunki pracy, które są normowane przez akty władzy prawnie publicznej (np. w odniesieniu do robotników, zatrudnionych przy robotach publicznych). Poza tem nie są ważne umowy zbiorowe, dotyczące usług o charakterze osobistym oraz służby domowej (art. 52, ust. 2 regul.). Wreszcie nie są ważne umowy zbiorowe, zawierające przepisy sprzeczne z obowiązującymi ustawami (art. 54 Regul.).

6. Części istotne umów zbiorowych.

Każda umowa zbiorowa musi zawierać pewne części istotne (Essentialia negotii), a więc takie postanowienia, bez których umowa zbiorowa byłaby nieważna. Jest o nich mowa przedewszystkiem w art. 11 Karty Pracy, lecz zasada w tym artykule wyrażona została rozszerzona w dekrety z 6.V.1928 roku. (Nr. 1251). Zgodnie więc z art. 8 wspomnianego dekretu umowy zbiorowe pod rygorem nieważności muszą zawierać przepisy, dotyczące

1. czasokresu, na jaki umowy się zawiera,
2. stosunków dyscyplinarnych, czyli praw i obowiązków stron,
3. okresów próby, po którym pracownik w razie niewykazania należytych kwalifikacji może być zwolniony za uiszczeniem zapłaty za przepracowany czas,
4. wysokości i sposobu zapłaty wynagrodzenia, przyczem w umowach zbiorowych musi być przewidziane minimum wynagrodzenia za przepracowany dzień,
5. czasu pracy (zgodnie z dekretem z 15.III.1923 i 7.VIII.1925 nie może on przekroczyć 48 godzin w tygodniu. Za godziny nadliczbowe należy się wynagrodzenie dodatkowe).
6. Odpoczynku niedzielnego i urlopu dorocznego w przedsiębiorstwach o pracy ciągłej,
7. rozwiązania umowy o pracę bez winy pracownikami i na skutek jego śmierci,
8. stosunku pracy na wypadek przejścia przedsiębiorstwa w inne ręce,
9. stosunku do pracownika na wypadek choroby, powołania go do służby wojskowej lub do służby Milicji Ochotniczej Bezpieczeństwa Narodowego.

Umowy zbiorowe muszą również zawierać klauzule arbitrażowe, dotyczące polubownego załatwiania sporów, wynikłych na tle stosunków pracy, jed-

nakże w tych wypadkach muszą być przede wszystkim brane pod uwagę wyższe interesy produkcji narodowej (art. 56 Regül.).

Wreszcie godzi się zauważyć, iż umowy zbiorowe o tyle są ważne, o ile zawarte są na piśmie (art. 10 ust. 2, Ustawy Syndykackiej). Przepis ten jest o tyle uzasadniony, iż umowy zbiorowe dotyczą szerokiej mas pracowniczych i zatem ich postanowienia muszą być ustalone w sposób jaknajdokładniejszy, nie mogący budzić żadnych wątpliwości.

7. Umowy indywidualne a umowy zbiorowe.

Umowy indywidualne o pracę muszą być całkowicie zgodne z postanowieniami umów zbiorowych. O ile poszczególne klauzule, zawarte w umowach indywidualnych, sprzeczne są z postanowieniami umów zbiorowych, będą zastąpione przez te ostatnie, chyba, że klauzule, zamieszczone w umowach indywidualnych, okażą się korzystniejsze dla pracowników (art. 54 Regül.). Należy zaznaczyć, iż przepis ten bardzo przypomina treść art. 445, § 4 naszego Kodeksu Zobowiązań.

Zawieranie umów indywidualnych w ramach umów zbiorowych, których normy są niemal równoznaczne z normami o charakterze prawnym i publicznym, często wywołuje różne nieporozumienia między pracodawcami a pracownikami, gdyż ci pierwsi usiłują wyłamywać się z pod postanowień umów zbiorowych i starają się je w ten, czy inny sposób obchodzić. Poza tem często nastrożają się trudności przy komentowaniu treści umów zbiorowych, gdyż przy rozstrzygnięciu sporów często konkurują ze sobą przepisy prawa publicznego z przepisami prawa prywatnego. To też dają się słyszeć głosy, nawołujące do ograniczenia prawa zawierania umów indywidualnych i wprowadzenia w jaknajszerszym zakresie obowiązku zawierania umów zbiorowych, które częściowo usunęłyby potrzebę zawierania umów indywidualnych. Wydaje mi się, iż tego rodzaju życzenia nie zostaną zrealizowane, gdyż stosunek pracy najmniej straciłby podkład prywatno-prawny i byłby normowany w drodze publiczno-prawnej. Tego rodzaju ewentualność w ramach ustroju korporacyjnego nie wydaje się prawdopodobna.

8. Wykonalność umów zbiorowych.

Wobec tego, że umowy zbiorowe zawierają mogą jedynie związki zawodowe prawnie uznane i zatem tylko one są podmiotami tych umów, odpowiedzialność za niewykonanie zobowiązań w umowach zbiorowych, powinna być tylko na nich ciążyć. Z rozporządzenia wykonawczego (art. 55 Regül.) wynika jednak, iż odpowiedzialność za szkody i straty, spowodowane niewykonaniem zobowiązań ciąży tylko na związkach w tym wypadku, o ile zaniechały one uczynić wszystko, co leży w ich mocy, aby umowa była ściśle wykonana. W tym wypadku związki ponoszą odpowiedzialność solidarną zarówno za czyny swych członków, jak i nieczłonków, objętych daną kategorią zawodową.

Należy zauważyć, iż kwestja odpowiedzialności, wynikającej z umów zbiorowych, dotychczas w ustawodawstwach europejskich nie została w sposób jednolity uformowana. Odnośnie do tego zagadnienia istnieją różne teorie prawne: Teoria solidarnej odpowiedzialności (odpowiedzialność ciąży tylko na związkach), odpowiedzialności indywidualnej (odpowiadają tylko członkowie) i kumulacyjna (odpowiadają zarówno członkowie, jak i związki).

Według t. zw. systemu gwarancyjnego (Garantiefahrung) związek jest odpowiedzialny bez względu na to, czy starał się o dotrzymanie umowy przez swych członków, czy nie. Według systemu indyferencji odpowiedzialność związku ma miejsce wówczas, gdy związek jest winien naruszenia umowy zbiorowej.

W praktyce jednakże dochodzenie szkód i strat przeciwko związkom byłoby niezmiernie uciążliwe i musiałyby prowadzić do rezultatów zawsze wątpliwych. Likwidowanie bowiem szkód i strat połączone jest z obowiązkiem udowodnienia winy oraz wysokości poniesionej szkody. Połączone to jest z bardzo mierzalnym i długim postępowaniem dowodowym. Celem uniknięcia tego rodzaju ewentualności niektóre ustawodawstwa (np. w Niemczech) ograniczają odszkodowanie w wypadku naruszenia umów zbiorowych do pewnych kar umownych, które muszą być w umowach zbiorowych przewidziane.

W Italji zagadnienie to zostało rozwiązane w sposób następujący.

Jak już zaznaczyliśmy, związek ponosi odpowiedzialność za czyny swych członków tylko w pewnych wypadkach:

- o ile nie dołożył należytych starań, by umowa została wykonana,
- o ile nastąpiło niedotrzymanie zobowiązań, zaciągniętych przez związek na swą wyłączną odpowiedzialność i
- związek gwarantował wykonanie umowy.

W praktyce ewentualność ta zdarza się dość rzadko. Na ogół odpowiedzialność za niewykonanie zobowiązań, wynikających z umowy zbiorowej ciąży na tym, kto dopuścił się pogwałcenia przepisów umowy zbiorowej. Wprawdzie w razie naruszenia umowy osobą pozwaną jest związek, lecz temu związkowi przysługuje jednocześnie prawo pociągnięcia do odpowiedzialności osoby, winnej naruszenia umowy, która za czyn ten podlega karze grzywny, oraz odpowiada cywilnie za wszelkie szkody i straty, spowodowane naruszeniem umowy.

Wysokie kary grzywny, jakie mogą być wymierzone przeciwko osobom, winnym naruszenia umów zbiorowych, stanowią skuteczny środek, zapobiegający naruszeniom umów zbiorowych.

9. Czas trwania umów zbiorowych.

Umowy zbiorowe mogą być zawierane na okres trwania dowolny. Obowiązuje jedynie ustalenie terminu, na jaki umowę się zawiera. Przez cały czas trwania umowy treść jej nie może ulegać zmianom. O ile jednak w międzyczasie nastąpią tego rodzaju

zmiany konjunkturalne, że zajdzie konieczność pozycyniania pewnych modyfikacji w umowie zbiorowej, należy z odnośnym wnioskiem zwrócić się do Trybunału Pracy. Po upływie terminu, na który umowa zbiorowa została zawarta, w razie braku wypowiedzenia umowa automatycznie przedłuża się na taki sam okres czasu. Wypowiedzenie nie tylko powinno być zakomunikowane na piśmie stronie przeciwnej, lecz również należyce ogłoszone w dzienniku urzędowym.

10. Legalizacja umów zbiorowych.

Zgodnie z ustawą syndykalną z 3.IV.1926 (art. 10) oraz Rozp. wyk. z 1.VII.1926 (art. 51), umowy zbiorowe o pracę nabierają mocy dopiero po ich legalizowaniu przez odnośne władze administracji publicznej i ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym. Umowy, mające obowiązywać w granicach jednej prowincji, składane są w prefekturze, mające zaś obowiązywać w dwu lub więcej prowincjach — w Ministerstwie Korporacji. Kontrola czynników administracyjnych polega na sprawdzeniu, czy umowa została prawidłowo zawarta i czy jej postanowienia nie są sprzeczne z obowiązującymi ustawami.

W wypadkach, gdy umowa podlega zatwierdzeniu związków nadrzędnych, o ile zatwierdzenie to nie nastąpiło we właściwym terminie, zarządzenie ogłoszenia, wydane przez kompetentną władzę, zastępuje brak zatwierdzenia.

W razie odmowy legalizacji przez władze administracji publicznej, można wnieść skargę do trybunału pracy, który ogłasza wyrok po wysłuchaniu opinii prokuratora.

11. Rozstrzygnięcie zatargów zbiorowych o pracę.

a) Arbitraż i droga sądowa.

Zakazując urządzania strajków i lokautów, państwo faszystowskie stworzyło normy prawne, które miały zapewnić zarówno obronę interesów pracodawców, jak i pracowników, opartą na zasadach słuszności i uwzględnieniem interesów politycznych i gospodarczych zbiorowości. Normy te mają na celu umożliwienie załatwiania wszelkich zatargów, jakie mogłyby powstać na tle umów zbiorowych o pracę za pomocą arbitrażu i sądów pracy.

Najnowsze ustawodawstwo włoskie przewiduje załatwianie tego rodzaju zatargów w dwóch fazach:

a) w drodze załatwiania polubownego sporu za pośrednictwem syndykatów lub korporacji,

b) zapomocą trybunałów pracy.

Próba ugodowego załatwienia sporu powierzana jest przez prawo związkom nadrzędnym, a więc deracjom i konfederacjom, a nadto korporacjom, będącym organami państwowymi. Niedawno ogłoszona ustawa o korporacjach z dnia 20 lutego 1934 r. przewiduje w art. 13-ym, iż próby załatwiania sporów w drodze polubownej, wynikających na tle stosunków zbiorowych pracy, będą czynione za pośred-

nictwem kolegijum polubownego, złożonego z członków korporacji, wybranych za każdym razem przez prezesa tejże korporacji.

O ile próba załatwienia ugodowego zawieszcie, stronom przysługuje prawo udania się na drogę sądową. Ale również i w sądach pracy przewodniczący przed przystąpieniem do rozprawy winien starać się o nakłonienie stron do polubownego załatwienia sporu. Tego rodzaju próby winny być przezeń ponawiane nawet w czasie rozprawy.

Dążeniem ustawodawcy było, aby uciekanie się na drogę sądową stało się ultima ratio, a więc stało się koniecznością dopiero po wyczerpaniu wszelkich prób ugodowych.

Wrazie dojścia do skutku ugody spisuje się protokół, który zastępuje umowę zbiorową.

Co się tyczy sądów pracy, czynności ich pełnią specjalne wydziały przy sądach apelacyjnych, które noszą nazwę Trybunałów Pracy.

Sądy Pracy złożone są z trzech sędziów zawodowych i znawców zagadnień wytwórczości i pracy (biegłych). Ci ostatni nie reprezentują żadnej ze stron, lecz są jedynie ekspertami, podobnie, jak to ma miejsce przy sądach polubownych. Biegli uczestniczą w obradach z głosem doradczym. Listy biegłych układa Prezes Sądu Apelacyjnego na wniosek pierwszego Prezesa Trybunału Pracy. Biegły musi być narodowości włoskiej, mieć najmniej lat 25, nieposzlakowany pod względem moralnym i politycznym. Musi posiadać wykształcenie uniwersyteckie. Na liście mogą figurować również osoby bez wykształcenia uniwersyteckiego, lecz posiadający specjalne doświadczenie w dziedzinie zagadnień gospodarczych.

Biegli wyznaczani są na okres dwuletni. Lista jest podawana do wiadomości publicznej. Sprzeciwu co do poszczególnych kandydatów wnoszone są do odnośnych związków zawodowych. Sprzeciwu rozstrzyga Sąd Apelacyjny ostatecznie.

Oprócz sędziów i biegłych w Sądach Pracy w sprawach dotyczących zbiorowych umów, bierze udział prokurator, będący rzecznikiem interesów państwowych i mający za zadanie śledzenie, aby spory były rozstrzygane zgodnie z przepisami obowiązującymi oraz intencjami Rządu. Przysługują mu te same uprawnienia, jakie przysługują stronom.

b) Postępowanie.

Skargę syndykalna wnosi związek syndyk. 1-go lub 2-go stopnia. Akcje może wszcząć również prokurator. W tym wypadku zainteresowanemu związkowi przysługuje prawo występowania z interwencją sądową. Podobnie w wypadkach wszczęcia akcji przez związek niższego stopnia, związek wyższego stopnia władny jest wystąpić z interwencją sądową.

Stronom są wyłącznie prawnie uznane związki, które występują przez swoich pełnomocników. Osoby zainteresowane mogą przyłączać się do skargi, występując w charakterze interwencji. Skargę składa się do Sądu Apelacyjnego. Właściwość jego miejscową ustala się w zależności od miejsca, w któ-

rem został wszczęty zaręgi. W razie wątpliwości co do właściwości sądu skargę składa się do Sądu Apelaacyjnego w Rzymie.

Po wniesieniu skargi Przewodniczący Sądu Pracy w ciągu 24 godzin wyznacza termin przesłuchania stron, które odbywa się przed Przewodniczącym Sądu Pracy i Prokuratorem. W terminie tym stają strony, ewent. również interwenjent, o ile osoby trzecie wnieśli się w spór i zgłaszały swoje żądania i zarzuty. O ile na tej rozprawie uroda dochodzi do skutku, sporządza się protokół. W przeciwnym razie Przewodniczący Sądu odsyła strony przed Kolegium sędziowskie. Ponowna rozprawa odbywa się w terminie 10 dniowym przy udziale kompletu sędziowskiego i biegłych. Po zakończeniu przewodu, Sąd ogłasza wyrok, który, jak już zaznaczyliśmy, w odniesieniu do stosunków zbiorowych pracy, posiada wszelkie skutki umowy zbiorowej i winien być ogłoszony w Dzienniku Urzędowym. Na uwagę zasługują przepis, zawarty w art. 87 regui., według którego, o ile po zapadnięciu wyroku w sprawie indywidualnego zaręgi pracy, zapadnie wyrok sądu pracy w sprawie zbiorowych stosunków pracy, wiążących strony, i jeżeli jest on niezgodny z pierwszym, każdej ze stron, jak również prokuratorowi, przysługują prawo zwrócenia się do Sądu Pracy o unieważnienie tego wyroku.

Wyroki sądów pracy podlegają rewokacji, rewizji i kasacji.

Rewokacja ma miejsce w wypadkach, przewidzianych przez kod. post. cyw. Termin wniesienia rewokacji ograniczony jest do dni 15.

Rewizja wyroku dopuszczalna jest tylko w wypadku ujawnienia nowych faktów. Odnośnie wniosków rozpoznaje sąd wyrokujący.

Kasację w terminie 15-dniowym wnosi się do Sądu Kasacyjnego. Może ją wnieść również prokurator. Niezależnie od stron również prokurator naczelny S. Kasac. zgodnie z art. 519 k.p.c. może wnieść skargę kasacyjną.

W razie uchylenia wyroku Sądu Pracy, sprawę ponownie skierowuje się do tegoż Sądu, który związany jest wyrokiem Sądu Kasacyjnego co do tych kwestii prawnych, co do których Trybunał się wypowiedział.

c) Kompetencja Sądów Pracy w zakresie zbiorowych stosunków pracy.

Sądy Pracy posiadają podwójny zakres kompetencji.

- 1) Są one powołane do rozstrzygnięcia sporów, jakie mogą wynikać między poszczególnymi kategoriami zawodowymi odnośnie do norm, zawartych w zbiorowych umowach pracy (np. jakaś kategoria zawodowa nie stosuje się do przepisów tych umów lub wynikają różnice zdań co do interpretacji poszczególnych przepisów, oraz w wypadku konieczności wprowadzenia nowych przepisów, niezawartych w umowach zbiorowych),

- 2) są one nadto powołane do ustalenia nowych warunków pracy, nieprzewidywanych w umowach zbiorowych lub gdy warunki, ustalone w umowach, z uwagi na zmiany koniunkturalne wymagają modyfikacji.

12. Wykonanie wyroków Sądów Pracy.

Należy jeszcze zauważyć, iż wyroki Sądów Pracy korzystają z b. daleko idących sankcji. Chodziło o to, aby wyrokom tym zapewnić wykonalność w całej rozciągłości. To też ustawodawca przewiduje, że o ile która ze stron nie wykona postanowień Sądu Pracy, podlega karze więzienia od 1 mies. do roku oraz grzywnie od 100 do 5.000 lirów.

Podobnie, jak przy umowach zbiorowych, postanowienia, względnie decyzje Sądów Pracy są wiążące dla wszystkich członków danej kategorii, do której się one odnoszą, bez względu na to, czy są oni członkami syndykatu, lub nie. Jeszcze większą odpowiedzialność ciąży na kierownikach związków, którzy staną się winni niewykonania wyroków Sądu Pracy. Ulegają oni odwołaniu oraz karze więzienia od 6 m. do 2 lat i grzywny od 2.000 do 10.000 lirów.

W tych krótkich wywodach oczywiście nie sposób było wyczerpać całokształtu zagadnienia umów zbiorowych, które stanowią dziś we wszystkich prawie krajach przedmiot powszechnego zainteresowania i prac ustawodawczych. U nas zagadnienie to szczególnie obecnie nabiera szczególnego znaczenia w związku z ogłoszeniem Kodeksu Zobowiązań, w którym, jak siusnie zauważył p. Jerzy Wengierow w zesz. 4 z r. ub. „Pracy i Opieki Społecznej” po raz pierwszy w ustawodawstwie polskim położono trwale podwaliny o umowach zbiorowych i rozjemstwie dobrowolnym. Kodeks zobowiązań zajmuje się jednak umowami zbiorowymi zaledwie tylko w dwóch artykułach (445 i 446) i zawiera tylko kilka ogólnych przepisów w przedmiocie umów zbiorowych.

Niewątpliwie jednak przepisy te staną się podstawą do należytego u nas unormowania ustawodawstwa umów zbiorowych, którego dotychczas nie posiadamy. Dokładnie zapoznanie się z ustawodawstwem włoskim w przedmiocie umów zbiorowych, które poszczycić się może wzorowo unormowaniem stosunków zbiorowych i w szczególności wzorowo opracowaniami umowami zbiorowymi, których od r. 1926 zawarto kilka tysięcy, nie może być dla nas obojętne. Należy tylko umieć podejść bez uprzedzeń do rzeczywistości współczesnej Italii i z wieloletniego doświadczenia włoskiego zaczerpnąć wskazania, które mogłyby być pomocne przy udoskonaleniu naszego młodego i coraz celowiej rozbudowującego się ustawodawstwa społecznego.

Dr. Leon Pączewski.

TRATTATI E CONVENZIONI DELLA POLONIA

(UMOWY HANDLOWE POLSKI).

La situazione politico-commerciale della Polonia può essere definita nel momento attuale, in periodo stazionario transitorio, data la calma che si riscontra fra una intensa attività della fine dello scorso anno e dei primi mesi dell'anno corrente e le sperate rianimazione dell'attività del prossimo autunno. Se però su questo settore notiamo una relativa calma ciò non significa affatto una tregua, poiché anche attualmente si stanno attuando una serie di azioni politico-commerciali, seppure di minore importanza.

In questo periodo, la nuova tariffa doganale si fa ancora e sempre risentire, nello stabilire gli scambi commerciali con l'estero. Nel momento in cui la tariffa doganale entrava in vigore (11 ottobre 1933) non erano regolati i rapporti sulla nuova base, che con due Paesi il Belgio e l'Austria. In altri termini, la nuova tariffa convenzionale adattata alla nuova tariffa autonoma che entrava in vigore, non esisteva che nello stato embrionale. Bisogna ricordare che era vivo intento del Governo polacco di trattare detta questione nella forma più circospetta e cioè di far negoziare nuovamente la maggior parte dei trattati commerciali sulla base della nuova tariffa doganale ancora prima della sua entrata in vigore. Questo delicato lavoro si svolse subito dopo la pubblicazione della tariffa doganale, nell'ottobre 1932, cioè un anno prima che questa entrasse in vigore. Visto però che l'aumentata attività della politica commerciale internazionale, la Conferenza mondiale di Londra e l'incertezza che regna, a quanto pare, all'estero intorno alle intenzioni della Polonia circa il cambiamento della sua tariffa doganale, le negoziazioni „preventive" sensibilmente ritardate hanno creato una situazione tale che si doveva affrontare subito dopo l'entrata in vigore della tariffa. Per questa ragione sino ad oggi si risente sull'attività politico-commerciale i riflessi del cambiamento di ottobre. E con ciò si spiega il fatto che durante qualche mese la tariffa doganale convenzionale polacca si componesse in gran parte delle tariffe convenzionali dei vecchi trattati (Francia, Romania ed altri Paesi) che non sono stati denunciati.

I nuovi trattati col Belgio e con l'Austria non hanno potuto s'intendere sostituire quella parte della tariffa convenzionale che nell'ottobre dell'anno scorso è cessata di essere in vigore, con la denuncia del trattato con la Cecoslovacchia. Questo fatto ha influito, in quel periodo, ad aumentare l'importazione polacca, ciò che è necessario considerare, facendo l'analisi della bilancia commerciale, degli ultimi otto mesi.

Comunque la nuova tariffa convenzionale cominciò ad aumentare lentamente a misura della realizzazione dei nuovi accordi con la Svezia, l'Olanda, la Danimarca ed infine con la Svizzera e la Cecoslovacchia. Questi due ultimi accordi che entrarono in vigore alla fine del I trimestre dell'anno corrente hanno formato la base della nuova tariffa convenzio-

nale polacca. Solo in questo momento si può affermare che la Polonia ha superato interamente il primo periodo delle sue negoziazioni, determinate dall'entrata in vigore della nuova tariffa doganale. Ora ci troviamo nel periodo „sui generis" transitorio.

La Polonia attualmente intraprende dei negoziati con la Gran Bretagna. In questi ultimi tempi l'Inghilterra ha inviato a Varsavia una lista di domande doganali, dopo un accurato esame espletato dagli interessati inglesi sul terreno polacco. Queste domande sono attualmente esaminate dagli ambienti governativi e dai circoli economici polacchi. Dopo il suddetto esame e dopo che la Polonia presenterà i desiderata polacchi all'Inghilterra, avranno inizio a Londra le negoziazioni per il trattato commerciale, così importante per gli scambi polacchi con l'estero.

Sul terreno delle altre negoziazioni, si segnala il previsto inizio di trattative con la Norvegia, il consolidamento dell'accordo stipulato con la Danimarca, ed infine l'evidente tendenza dell'Italia e della Polonia per arrivare ad una intesa su tali questioni.

Bisogna ricordare che i negoziati con l'Italia sono stati i primi intrapresi, dopo la pubblicazione della tariffa doganale del 1932, ma allora, non si ebbe nessun esito. In ogni modo si spera in una prossima ripresa di trattative.

A questa categoria di conversazioni si potrebbe annoverare pure quelle polacco-francesi svoltesi a Varsavia da due esperti, arrivati da Parigi. Non di meno però in queste conversazioni, aventi per scopo di stabilire i comuni punti di vista delle due parti, le questioni concernenti la revisione dell'attuale trattato commerciale, a quanto pare, non si sono svolte. Le negoziazioni svoltesi l'anno scorso ed in parte quest'anno a Parigi, hanno dato come esito una reciproca stabilizzazione dei contingenti per il II trimestre di quest'anno.

Fra le trattative meno importanti si segnalano i contingenti per il prossimo anno concessi all'Estonia e le trattative doganali contingentali con la Finlandia, le conversazioni con la Lettonia. In un prossimo avvenire si intavoleranno delle conversazioni addizionali con la Romania e la Grecia.

La nuova situazione creatasi in Germania con la restrizione delle divise, costringerà la Polonia ad uno scambio di vedute con questo Paese. Inoltre bisogna tenere in considerazione certe conversazioni polacco-tedesche che hanno il loro sfondo sul viaggio dei rappresentanti degli ambienti agricoli polacchi a Berlino e le relative decisioni prese.

Fra i Paesi d'oltremare bisogna citare il Canada, con cui si è preparato in questo momento il trattato nella sua forma definitiva, nonché il Siam con cui pure si concluderà un contratto normale basato sulla clausola della nazione più favorita. Con la Spagna le trattative sono ancora sospese. Nessun elemento nuovo si è riscontrato per permettere di prevedere una ripresa di attività in questo settore.

ITALJA NA MORZU

(L'ITALIA SUL MARE).

Pomimo światowego kryzysu w r. ub. dzięki środkom, przedsięwziętym, przez rząd Narodowy, ruch okrętów w portach naszych uległ znacznemu wzmoczeniu. Zanalizujemy rozwój jego na podstawie danych Głównej Dyrekcji Marynarki Handlowej oraz Głównej Dyrekcji Cel, które nie są całkowicie zgodne z sobą, gdyż zostały ustalone według odmiennych kryteriów.

W niżej zamieszczonych dwóch tabelach na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Marynarki Handlowej przytaczamy dane, dotyczące tonażu statków netto oraz towarów przywiezionych oraz wymienionych z naszych portów w ostatnich siedmiu latach:

Rok	Przyszło	Wyszło	Ogółem
1927	64.707.680	63.914.389	128.622.069
1928	70.903.817	70.718.193	141.622.010
1929	75.325.455	74.697.104	150.292.559
1930	78.244.399	78.037.623	156.282.022
1931	78.323.813	78.088.023	156.411.836
1932	79.274.853	79.147.995	158.422.848
1933	86.320.316	84.866.164	171.186.480

Rok	Przyszło	Wyszło	Ogółem
1927	25.812.681	7.626.076	33.438.757
1928	27.326.838	8.134.863	35.461.701
1929	28.091.613	8.680.204	36.771.817
1930	27.245.632	8.381.090	35.626.722
1931	24.741.980	7.694.856	32.436.836
1932	22.593.472	7.780.397	30.373.869
1933	23.720.991	8.447.709	32.168.700

Z danych statystycznych, opracowanych przez Główną Dyrekcję Cel, wynika, iż obroty towarowe w portach włoskich wzrosły w r. 1933 do 33.628.917 ton, czyli wyniosły o 2.555.687 ton więcej, niż w roku poprzednim. Zatem w r. 1933 zostało nadrobione to, co było przedmiotem straty w r. 1932 w porównaniu z r. 1931, w którym obroty towarowe wyniosły 32.502.291 tonn. W roku natomiast 1930 obroty towarowe wyniosły 37 milj. tonn., a w r. 1929 — przeszło 38 milj. tonn.

Nie należy zapominać o tem, iż powyższe liczby obejmują również żeglugę przybrzeżną, w której bierze udział wyłącznie nasza bandera, przewożąc towar, który mógłby być przewożony koleją lub samochodami. Obroty przybrzeżne wyniosły w r. 1933 w naszych portach 13.451.096 ton, czyli o 1.141.628 ton więcej, niż w r. 1932, w którym wykazały one wzrost o 477.794 ton.

Obroty międzynarodowe wyniosły 15.872.113 ton i wykazały, w porównaniu z r. 1932 wzrost o 1.075.503 ton. Obroty międzynarodowe wzrosły o 338.574 ton. Wzrost obrotów międzynarodowych i międzyportowych przewyższył o 272.449 ton wzrost obrotów przybrzeżnych. Nie należy zapominać, iż do wzrostu obrotów, jaki miał miejsce przy

wyładunkach w wszystkich trzech rodzajach żeglugi, zarówno okrętowej, jak i żaglowej, przyczynił się dostawy węgla dla państwowych kolei żelaznych. Węgiel, wyładowany w naszych portach w obrotach międzynarodowych i międzyportowych, wykazał w porównaniu z r. 1932 znaczny wzrost. W Genui wyładowano więc 2.285.080 ton, zaś w roku poprzednim — 2.230.554; w Saronie wraz z przystankami Vado — 997.427 i 1.130.227; w Livornie 724.870 i 601.601; w Civitavecchia 332.273 i 510.346; w Neapolu wraz z przystankami Portici i Bagnoli — 711.480 i 575.283; w Wenecji — 1.108.281 i 822.350; w Palermo — 140.606 i 111.865; w Katanji 84.166 i 50.889; w Fiume — 30.194 i 27.392; w Ankonie 197.747 i 140.583.

Doskonały wynik kampanji zbożowej niewątpliwie przyczynił się do wstrzymania wzrostu przywozu zboża i, jakkolwiek mało kto się nad tem zastanawia, przyczynił się również do zwiększenia wywozu tych produktów rolnych, na które jest zapotrzebowanie w niektórych krajach w okresie przedwiosna.

Przywóz ponad 100.000 ton kukurydzy rumuńskiej wzmacnia za produkty włoskie przyniósł zarówno dużą korzyść wywozowi włoskiemu, jak i przywozowi rumuńskiemu.

Przywóz zboża drogą morską wykazał zmniejszenie we wszystkich naszych większych portach. Wyładunek zboża w Genui zmniejszył się z 683.904 do 377.156 ton, w Saronie — z 3.430 do 2.662 ton, w Livorno — z 85.520 do 32.051, w Civitavecchia — z 50.295 do 250 ton, w Neapolu wraz z Portici i Bagnoli — z 253.593 do 90.381 ton, w Palermo powiększył się z 895 do 906 ton, w Wenecji — zmniejszył się z 265.804 do 71.313 ton, w Anconie — z 138.234 do 5494 ton i w Bari — z 58.983 do 15.626 ton.

Co do Tryjestu znane są tylko liczby, odnoszące się do pierwszych 10 miesięcy, z których wynika, iż wyładunek zboża zwiększył się ze 106 do 107.306 ton. Nadto w r. ub. wyładowano 16.310 ton zboża w porcie Brindisi, 14.149 ton, w Cagliari i 10.546 ton w Messynie.

Rozpatrzmy teraz ruch okrętów pod banderą włoską oraz obcą, biorąc pod uwagę pojemność netto okrętów oraz żaglowców, przychodzących i odchodzących, oraz obroty towarów przywożonych i wywożonych.

Według danych Głównej Dyrekcji Cel pojemność okrętów, które wzięły udział w ruchu portowym, wyniosła 22.026.560 ton, wykazując wzrost — 1.976.948 ton. Na banderę zagraniczną przypada 11.602.352 ton, czyli o 578.749 ton więcej, niż w roku 1932.

Cyfy powyższe mogłyby dać powód do wysnućcia niesłusznych wniosków, gdyby nie wziąć pod uwagę żeglugi przybrzeżnej. W istocie, okręty nasze w r. ub. przywoziły w żegludze przybrzeżnej

13.128.997 ton, zaś w r. 1932—12.122.185 ton. Natomiast na banderę zagraniczną przypada — 103.099 i 187.283 ton.

Powyższe cztery liczby, odnoszące się do naszej żeglugi przybrzeżnej, czyli do tej, która przewozi towary na stosunkowo niewielkie przestrzenie i przysparza więc bardzo ograniczone zarobki naszym armatorom, dają dokładne pojęcie o ruchu naszych okrętów w portach italskich w porównaniu z banderą zagraniczną.

Abym jednak dać pełne pojęcie, należy również porównać ruch naszych okrętów z ruchem okrętów zagranicznych zarówno w obrotach międzynarodowych, jak i międzyportowych. Odnośnie do obrotów międzyportowych udział naszej bandery jest nieco większy od udziału bandery zagranicznej. Udział bowiem naszej bandery wyraża się liczbą 2.280.263 ton w roku 1933 i 2.032.933 ton w roku 1932, natomiast udział bandery zagranicznej wyraża się w tych samych latach liczbami 2.025.455 ton oraz 1.934.199 ton.

W żegludze międzynarodowej, jakkolwiek przewaga bandery zagranicznej nad naszą banderą nie była tak znaczna, jak to miało miejsce przed erą faszystowską, to jednak była jeszcze dość duża. Udział bowiem naszej bandery w r. 1933 wyrażał się liczbą 6.458.310 ton, a w roku 1932 — 5.894.484, natomiast udział bandery zagranicznej wyrażał się liczbami w tych samych latach — 9.413.803 i 8.902.123 ton.

Przewaga więc bandery obcej wyraziła się liczbą 2.955.493 ton w roku 1933 i 3.018.642 w roku 1932. Jest to więc przewaga, którą należałoby jaknajprędzej usunąć i która, na szczęście, jest na drodze do usunięcia, o czym świadczy fakt, że w roku ub., ruch naszych okrętów powiększył się o 563.826 ton w porównaniu z r. 1932, natomiast ruch okrętów obcych wzrósł tylko o 511.677 ton.

Pragniemy również przytoczyć dane, dotyczące niektórych naszych portów, posiadających największe znaczenie międzynarodowe, jak Genua, Neapol, Wenecja, Tryest i Fiume.

Wzrost obrotów towarowych w porcie genueskim w roku ubiegłym był zupełnie zadawalający. Towar wyładowany wyniósł 2.366.908 ton, zaś w roku 1932 — 2.058.117 ton. W tych samych latach naładowano towaru 1.125.358 i 939.242 ton.

Udział naszej bandery w tych obrotach wyrażał się liczbami 2.547.383 ton odnośnie do wyładunku oraz 854.701 ton odnośnie do towaru naładowanego, co oznacza wydatną przewagę nad udziałem bandery zagranicznej.

Z pomiędzy towarów, wyładowanych w porcie genueskim w obrotach międzynarodowych i międzyportowych, na uwagę zasługuje wyładunek: 2.283.050 ton węgla (w r. poprzednim 1.230.554), 406.879 ton odpadków naftowych (317.766 ton w roku 1932), 377.000 ton zboża (674.000 ton), 244.000 ton surowców metalowych i odpadków żelaza i stali (165.000 ton), ponad 187.000 ton, bawelny (173.000 ton), prawie 183.000 ton drzewa (124.000), ok. 172.000 ton nasion oleistych (167.000), prawie 146.000 ton fosfatów

(73.000 ton) i prawie 97.000 ton celulozy (50 ton).

W porcie neapolitańskim obroty towarowe wyrażały się liczbami 1.494.905 ton towaru wyładowanego i 343.833 ton towaru naładowanego. Liczby powyższe nie obejmują zapasów dla okrętów, które wyniosły 393.849 ton. Pod banderą italską wyładowano 924.190 ton, naładowano zaś 220.470 ton, czyli znacznie więcej, niż pod banderą obcą. M. in. wyładowano 711.000 ton węgla (w roku 1932 — 555.000 ton), ponad 363.000 t. odpadków naftowych (274.000 t.), poniżej 91.000 ton zboża (253.000 t.), ponad 69.000 ton nafty (37.000 t.), powyżej 66.000 ton drzewa (61.000 t.) i ponad 52.000 ton benzyny (59.000 t.).

W porcie weneckim w roku ubiegłym wyładowano 2.447.465 ton, zaś w roku 1932 — 2.375.356 ton. Towar naładowany w tych samych latach osiągnął liczby — 523.860 i 457.488 ton.

Pod naszą banderą, włączając w to żeglugę przybrzeżną, wyładowano 1.405.009 ton, naładowano zaś — 458.473 ton, czyli znacznie więcej, niż pod banderą obcą.

Z pośród towarów, wyładowanych w Wenecji w roku ubiegłym przez statki żeglugi międzynarodowej oraz międzyportowej, wymienimy towary następujące: węgiel w ilości 1.000.108 ton (922.000 t. w roku 1932), 207.000 ton odpadków olejów mineralnych (156.000 ton), fosfaty w ilości 124.000 ton (87.000 ton), zboże w ilości 71.000 ton (266.000 ton), ponad 65.000 ton materiałów budowlanych i t. p.

W roku ubiegłym do portu w Tryjeście przywieziono drogą morską 1.359.439 ton, wywieziono zaś — 539.548 ton, czyli nieco więcej, niż w roku poprzednim.

Pod naszą banderą wyładowano 862.867 ton, zaś w roku 1932 — 964.775 ton. Towar naładowany osiągnął liczby: 463.773 ton i 462.175 ton. Towar naładowany pod banderą obcą wyrażał się liczbami: 495.572 ton i 643.556 ton, zaś naładowany — 65.775 ton i 63.213 ton. Przewaga naszej bandery nad zagraniczną stale jest bardzo znaczna, co stanowi bardzo pocieszający objaw. Obroty towarowe w żegludze przybrzeżnej wynoszą około 1/4 ogólnego handlu przywozowego i połowę handlu wywozowego.

W żegludze międzyportowej obroty towarowe pod naszą banderą osiągnęły dość znaczny wzrost zarówno w odniesieniu do przywozu, jak i wywozu. Pod banderą obcą wzrost miał miejsce jedynie w odniesieniu do przywozu.

Obroty towarowe w porcie Fiume zwiększyły się prawie o 95.000 ton, pomimo zmniejszenia się o 19.000 ton wywozu, który wyniósł około 168.000 ton.

Nasza bandera wykazuje znaczną przewagę nad banderą zagraniczną, pod którą przywieziono zaledwie 121.000 ton, wywieziono zaś 21.000 ton. Handel przybrzeżny jest stosunkowo dość ograniczony. W roku ubiegłym w żegludze przybrzeżnej przyszło do portu Fiume ponad 73.000 ton, wyszło zaś około 110.000 ton.

W innych portach, z wyjątkiem portu w Bari, wzrost był nieznaczny.

Francesco Magri.

NOTIZIARIO

Lo stato economico della Polonia

(Stau gospodarczy Polski)

SPECIFICA	1933				1934						
	I X	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Produzione, migl. di tonn.											
Carbone	2,525	2,765	2,933	2,784	2,673	2,292	2,301	2,095	1,996	2,100	2,295
Nalra	45	46	47	43	45	40	44	42	44	43	45
Ferro greggio	27	27	24	23	28	26	30	33	36	33	36
Acciaio	78	73	72	51	67	57	69	75	77	79	78
Cemento	34	68	35	9	2	3	47	87	114	95	82
Energia elettrica in mil. di Kwh.	184	212	218	210	210	193	211	195	193	185	187
Indici dei prezzi all'ingrosso											
Generale	58	58	58	58	58	58	57	57	56	56	56
Prodotti industriali	61	61	61	61	62	62	61	61	60	60	59
Prodotti agricoli	51	50	50	49	49	48	48	47	46	46	48
Indici costo di vita											
Generale	61	61	61	61	60	60	59	59	57	57	57
Derrate alimentari	54	54	55	56	54	54	53	53	50	50	49
Lavoro											
Operai occupati in migl:											
nelle miniere	93	95	96	98	98	97	95	94	94	94	94
nelle fonderie	34	35	34	34	34	35	35	35	36	36	36
nelle industrie di lavorazione	370	405	372	325	325	342	359	375	358	389	389
Disoccupati registrati											
nell'industria	144	154	199	274	327	336	319	291	268		
Intelletuali	48	51	52	52	54	52	50	50	47		
Commercio estero, mil. di zl.											
Esportazione totale	94	91	101	84	81	69	86	76	78	81	82
Prodotti agricoli	92	34	40	31	17	11	14	11	18	11	11
Carbone	16	16	17	16	11	11	14	11	18	11	11
Importazione totale	75	104	72	55	66	56	73	66	66	67	69
Macchine ed apparecchi	5,7	1,0	5,8	2,9	4,5	3,9	3,3	4,1	4,0	4,3	4,4
Tessili greggi	17	16	19	15	23	19	22	20	16	16	13
Saldo	+ 21	+ 13	+ 29	+ 29	+ 15	+ 13	+ 15	+ 10	+ 12	+ 14	+ 13
Comun- cazioni											
Ferrovie, carichi di merci (in migl. di tonn.)	4,193	5,096	4,983	3,879	3,628	3,244	3,320	3,469	3,582		
Traffico marittimo:											
Danzica	491	540	563	584	562	414	502	490	574	491	
Gdynia	633	633	664	623	633	554	681	695	707	683	685
Credito											
Dollaro, (scarto dalla parità in %)	6,0	6,0	5,6	5,7	5,6	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Azioni della Banca di Polonia	81,4	79,8	79,4	82,0	85,3	86,8	78,8	81,1	86,0	85,6	85,8
Circolazione bancaria (mil. di zl.)	1.390	1.401	1.331	1.346	1.286	1.285	1.313	1.275	1.246	1.307	1.268
Oro in Banca di Polonia (mil. di zl.)	474	474	474	476	478	479	481	483	486	490	492
Copertura statutaria	43,4	42,1	42,5	40,8	43,6	43,1	44,2	45,5	47,2	47,5	47,7
Valute e divise (mil. di zl.)	74	86	91	88	82	78	67	58	46	43	40
Cassa Postale di Risparmio											
Assegni, milioni di zl.	2,293	2,483	2,389	2,446	2,350	2,109	2,548	2,198	2,146	2,263	2,219
Tasso d'interesse: (in % %)											
Banca di Polonia	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Banche private	9,4	9,3	9,3	9,3	9,2	9,2	9,2	9,1	9,1	9,1	9,1
Depositi bancari:											
a termine	317	314	304	313	315	333	341	342	339	345	
a vista	560	565	569	575	597	577	592	597	602	589	
Protesti cambiali in mil. di zl.	29	31	28	28	29	22	25	25	25	25	25
Fallimenti	20	13	19	24	26	26	31	13	14	27	
Tesoro dello Stato:											
Uscite (in mil. di zl.)	177	192	183	194	195	194	235	170	172	172	171
Entrate " " "	155	178	160	176	158	144	177	170	172	172	171

INDUSTRIA E COMMERCIO

L'ESPORTAZIONE DEL CARBONE FOSSILE NELL'AGOSTO 1934.

(Wywóz węgla w czerwcu 1934 r.).

si presentava, secondo i dati provvisori, come appresso (in migliaia di tonnellate):

Paesi	Agosto			Luglio 1934	Agosto 1934	Aumento (+) o diminuzione (-) di tran- te a luglio 1934
	1931	1932	1933			
Mercati dell'Europa Centrale	261	148	118	101	119	+ 18
Austria	174	116	87	68	80	+ 21
Ungheria	33	1	1	9	—	+ 3
Cecoslovacchia	34	36	30	30	30	—
Germania	—	1	—	—	—	—
Mercati scandinavi	645	509	850	268	325	+ 57
Svezia	333	271	182	168	201	+ 33
Norvegia	56	83	49	23	41	+ 18
Danimarca	166	111	47	66	51	+ 15
Islanda	7	3	5	1	10	+ 9
Finlandia	83	41	67	10	22	+ 12
Mercati baltici	72	11	16	9	1	- 8
Lettonia	39	5	34	7	1	- 6
Lituania	11	1	—	—	—	—
Memel	5	3	—	—	—	—
Estonia	5	2	2	2	—	- 2
U. R. S. S.	12	—	—	—	—	—
Mercati dell'Europa Occidentale	153	111	158	180	203	+ 23
Francia	123	60	65	72	71	- 1
Belgio	8	18	32	29	53	+ 23
Olanda	14	3	13	24	16	- 8
Irlanda	—	22	33	43	38	+ 15
Svizzera	8	8	15	12	6	- 6
Mercati dell'Europa Meridionale	61	88	100	129	142	+ 13
Italia	34	77	87	127	133	+ 6
Jugoslavia	4	2	1	2	9	+ 7
Rumenia	2	4	—	—	1	+ 1
Grecia	—	—	12	—	—	—
Mercati extra-europei	15	6	10	19	25	+ 6
Algeria	13	6	10	18	10	- 8
Estremo Oriente	—	—	—	1	—	- 1
Egitto	—	—	—	—	15	+ 15
Turchia	2	—	—	—	—	—
Carbone per navi	56	21	34	37	49	+ 12
Totale per l'estero	1263	889	786	743	864	+ 121
Città libera di Danzica	35	27	27	32	31	- 1
Totale	1298	916	813	775	895	+ 120
Scarico nei porti di Danzica	564	317	236	238	273	+ 40
Gdynia	395	389	425	422	504	+ 82
Totale	959	706	662	655	777	+ 122

L'esportazione del carbone fossile nel mese di agosto, a pari numero delle giornate lavorative di luglio (26) e in aumento di 120 mila tonn. (15.48%) segnando 895 mila t., Di fronte all'agosto dell'anno scorso e aumentato di 82 mila tonn. (10.08%).

L'aumento dell'esportazione riguarda esclusivamente la regione della Slesia, dove sono state esportate 771 tonn., vale a dire 122 mila tonn. in più mentre sono diminuite le esportazioni dalla regione di Dabrowa, e cioè di 2 mila tonn., essendo di 124 mila tonn. L'esportazione dalla regione di Cracovia non ha superato 1.000 tonn.

Dalla quantità totale furono esportate verso i mercati dell'Europa Centrale 119 mila tonn. cioè 18 mila tonn. in più di fronte a luglio; l'aumento dell'esportazione riferivasi soltanto all'Austria, e ciò si spiega coll'aumento dei contingenti d'importazione in questo paese.

L'esportazione verso i mercati scandinavi segnava 325 mila tonn. di fronte a 268 mila tonn. di luglio, quindi è aumentata di 57 mila tonn. e l'aumento delle spedizioni riferivasi a tutti i paesi di questo gruppo dei mercati tranne la Danimarca, verso la quale l'esportazione ha segnato una sensibile diminuzione.

Nei mercati baltici, nel mese scorso si è esportato soltanto in Lettonia, mille tonn. circa.

L'esportazione verso i mercati dell'Europa Occidentale e aumentata di 23 mila tonn.; l'aumento delle spedizioni riferivasi al Belgio e all'Irlanda, mentre diminuite sono le esportazioni verso l'Olanda, la Svizzera e la Francia.

L'esportazione verso i mercati dell'Europa Meridionale e cresciuta di 13 mila ton., l'aumento della spedizione riguarda tutti i paesi di questo gruppo.

L'esportazione verso i mercati extra-europei nel mese di agosto segnava 25 mila tonn., quindi 6 mila tonn. di più di fronte a luglio. L'aumento dell'esportazione si spiega con la ripresa — dopo parecchi mesi di tregua — delle spedizioni verso l'Egitto.

Quanto al carbone per navi il suo commercio aumentato di 12 mila tonn. in seguito alla diminuzione dei prezzi ultimamente stabilita, ed in parte, in seguito alle transazioni di compensazione per l'esportazione di questo carbone. L'esportazione verso la Città Libera di Danzica si è mantenuta nel mese di agosto presso a poco sul livello del mese precedente.

La partecipazione dei singoli mercati sulla totale esportazione del carbone fossile in agosto di fronte al luglio è rappresentata nel seguente specchio (in %).

Mercati dell'Europa Centrale	13.03	13.30
Mercati scandinavi	34.53	35.31
Mercati Baltici	1.16	0.11
Mercati dall'Europa Orientale	23.23	22.68
Mercati dell'Europa Meridionale	16.65	15.87
Mercati extra-europei	2.45	2.79
Il carbone per navi	4.77	5.48
Città Libera di Danzica	3.13	3.46
Totale	100.00	100.00

ESPORTAZIONI ITALIANE IN POLONIA.

(Wywóz z Italji do Polski).

Le esportazioni dall'Italia in Polonia sono passate da 71,1 milioni di lire nel 1932, a 72 milioni di lire nel 1933. Essendo le importazioni nello stesso periodo contratte da 83,6 a 59 milioni di lire, il passivo per l'Italia di 12,5 milioni di lire si è convertito in un saldo attivo per una cifra leggermente superiore (13 milioni di lire).

Fra i mercati di sbocco dell'esportazione polacca, l'Italia ha segnato una quota di assorbimento del 3,1% nel 1932 e del 2,6% nel 1933, occupando, come paese acquirente, rispettivamente il 10° e l'11° posto.

Per quanto riguarda le esportazioni italiane verso questo mercato, l'Italia ha aumentato il suo contributo ai rifornimenti polacchi dal 3,4% nel 1932, al 4,6% nel 1933. Nel quadro della esportazione italiana complessiva, la corrente di traffico diretta in Polonia rappresenta l'1% nel 1932 e l'1,2% nel 1933.

Il prodotto più importante che nell'ultimo anno ha rappresentato all'incirca due terzi del valore della importazione italiana complessiva dalla Polonia, è il carbone, salito da 526 mila tonnellate nel 1932 a 787 mila tonnellate nel 1933. Vengono, poi, al secondo posto le uova di pollame, contrattesi da 80,3 mila a 26,8 mila quintali.

Fra gli altri prodotti acquistati dall'Italia sul mercato polacco, ricorderemo in particolare i legumi secchi (9,8 mila tonnellate nel 1932 e 2,8 mila tonnellate nel 1933), i semi oleosi (9,8 mila tonnellate e 5,5 mila tonnellate), nonché i bovini, il pollame, i suini e il legno compensato.

Sulla base dei dati riportati nella tabella qui di seguito, metteremo ora in rilievo le variazioni verificatesi nei principali gruppi di prodotti italiani, esportati in Polonia nell'ultimo biennio.

Esportaz. tot.	Unità	1932	1933	1932	1933
		(quantità) (migliaia di lire)			
				71.04	71.976
Principali voci:					
Tobacchi greggi	q.li	26.398	28.883	31.553	29.109
Agrumi	q.li	98.714	122.051	10.931	9.568
Autoveicoli	q.li	330	830	2.688	6.510
Sete tratta	q.li	615	602	4.972	4.103
Tessuti di seta	q.li	384	557	4.319	3.899
Macchine ed apparecchi	q.li	672	1.391	893	2.016
Canapa e stoppa di canapa	q.li	4.615	6.069	1.295	1.825
Chassis e parti staccate di autoveicoli	q.li	320	2.222	368	1.768
Pneumatici	q.li	2.488	1.211	6.405	1.594
Frutta secca	q.li	1.033	2.085	869	1.215
Tessuti di cotone	q.li	186	307	495	772
Rayon	q.li	265	374	783	788
Prodotti chimici	q.li	883	698	778	694
Pelli crude	q.li	151	897	150	649
Frutta fresche	q.li	1.698	7.757	243	693
Vermouth	bl.	—	1.376	—	516

Come si può desumere dalle cifre che precedono, i tabacchi greggi che rappresentano la più importante voce della esportazione italiana in Polonia, hanno segnato, nel biennio 1932/33, un aumento quantitativo del 9,4%, con una diminuzione in valore del 7,8%.

Seguono, per ordine di importanza, gli agrumi che hanno registrato un aumento, in quantità, del 23,6% ed una diminuzione in valore del 9,7%. A questo proposito va rilevato che il nostro Paese, nel periodo in esame, ha portato la propria quota di partecipazione ai rifornimenti polacchi di arance dal 33,9 al 43,6%, ed ha fornito la quasi totalità dell'importazione polacca di limoni.

Le nostre vendite di autoveicoli hanno accusato un aumento in quantità ed in valore di circa il 162%, quelle di chassis e di parti staccate di autoveicoli si sono accresciute quantitativamente in misura del 594% ed in valore del 365%.

Nel gruppo dei prodotti tessili la seta tratta ha segnato una diminuzione in quantità (2,1%) ed in valore (17,5%) e pure contrattati si sono i tessuti di seta (in quantità 4,6% ed in valore 9,8%).

Viceversa, un incremento è stato registrato dalla canapa e stoppa di canapa (in quantità 32,5% ed in valore 40,9%), nonché dai tessuti di cotone e dal rayon, che ha però segnato una lieve diminuzione in valore.

Le nostre esportazioni di macchine ed apparecchi si sono accresciute in quantità del 197% ed in valore del 125%; una contrazione di oltre la metà hanno denotato, per contro, i pneumatici e la camera d'aria.

Fra gli altri prodotti di minore importanza hanno accusato un incremento le pelli crude, le frutta fresche ed il vermouth, mentre si sono assottigliate le nostre esportazioni di prodotti chimici.

L'ESPORTAZIONE DEL LEGNO PER GDYNIA.

(Eksport drzewa przez Gdynię).

Lo sviluppo dell'esportazione del legno per Gdynia è strettamente legata con l'attività dell'Agenzia Polacca d'Esportazione del Legno "Papod", che ha cominciato le sue esportazioni al principio del 1932. E' sufficiente di dire che mentre nel 1931 è stato esportato da Gdynia 44.700.000 m.³ di legno, l'anno seguente, grazie l'attività della suddetta agenzia, l'esportazione è stata di 146.688.000 m.³ per raggiungere nel 1933 a 418.665.000 m.³.

LE RELAZIONI ECONOMICHE POLACCO-FRANCESI.

(Stosunki handlowe polsko - francuskie).

Le statistiche francesi annunciano che il valore delle importazioni dalla Polonia per il periodo 1 gennaio — 1 giugno era di 76,4 milioni di franchi e che il valore delle esportazioni francesi in Polonia è stato di 73,3 milioni di

franchi. Nei confronti delle cifre dell'anno precedente, sembra che le importazioni polacche siano diminuite di 12,5 milioni di franchi e le esportazioni francesi di 19 milioni di franchi. Dei prodotti esportati in Francia, si è osservato un aumento di esportazione di patate, di semi, di anacardo bruto e raffinato, nonché articoli di cuoio. Viceversa per le esportazioni polacche di cereali, di vino, di legno, di pelli brutte, di carne sono sensibilmente ridotte. Le forniture di carbone che costituiscono la posta più importante delle esportazioni polacche sul mercato francese, hanno accusato un leggero aumento di 430.000 franchi.

LE RELAZIONI COMMERCIALI POLACCO-SOVIETICHE.

(Stosunki handlowe polsko-sowieckie).

In seguito all'accordo doganale tra la Polonia e l'URSS, firmato nel mese di giugno, è stato accordato ai Sovieti delle detaxez, per l'importazione di pelliccia, di caviale, di pesce d'acqua dolce e funghi, mentre i Sovieti si sono impegnati di fare delle ordinazioni all'industria polacca. Prima della guerra, nel periodo 1909 — 1913, il solo Regno del Congresso esportava in Russia per più di 300 milioni di rubli all'anno. Attualmente, dopo aver subito varie fluttuazioni le esportazioni polacche hanno raggiunto l'anno scorso 128 milioni di zloti. Nella Polonia restaurata le importazioni russe sono state per il 1919 — 0,3%; 1923 — 0,4%; 1924 — 0,3%; 1925 — 0,6%; 1926 — 0,8%; 1927 — 3,5%; 1928 — 1,5%; 1929 — 2,9%; 1931 — 6,7%; 1932 — 2,7%; 1933 — 6,2%.

Per quello che concerne la bilancia commerciale della Polonia, ad eccezione del 1927 e 28 è stata sempre attiva ed è stata di 45 milioni per il 1925, di 42 milioni per il 1929, 83 per il 1931 e 42 milioni per il 1933. Essendo constatato che i Sovieti tendono con la loro politica ad equilibrare la bilancia commerciale con i paesi che nei loro scambi con la Russia hanno una bilancia attiva, si può prevedere che nel corso dei prossimi anni questa eccedenza della bilancia commerciale polacca, nei suoi scambi con la Russia avrà una tendenza a diminuire. Tanto più che i Sovieti esportano principalmente materie prime. Nel caso, in cui i Sovieti realizzassero il loro programma industriale nazionale, l'esportazione delle materie prime diminuirebbe per forza di cose, dovendo queste essere trasformate dalle officine sovietiche.

LA PRODUZIONE DEI CONCIMI AZOTATI.

(Produkcja nawozów sztucznych w Polsce).

La totale produzione polacca di composti azotati, tanto sintetici (Móścice, Chorzów, Knurow) che delle cokerie ed officine del gas, ha raggiunto nel 1933, 28.400 tonn. di azoto fissato, dunque il 18% in più dell'anno precedente.

LA SITUAZIONE DELL'INDUSTRIA DEI CONCIMI FOSFATICI.

(Sytuacja w przemyśle nawozów fosfatowych).

L'industria polacca del perfosfato ha avuto da segnalare per l'anno scorso un sensibile miglioramento rispetto al 1932, essendo aumentata la produzione e consumo. Anche nel 1933 la totale capacità produttiva (720.000 tonn.) non è stata pienamente utilizzata; ciò però si spiega tenuto conto delle riserve accumulate negli anni antecedenti. L'importazione delle fosforiti invece è aumentata da 14.700 tonn. a 46.800 tonn. Un tanto va parzialmente attribuito al fatto che lo stabilimento dell'azoto di Chorzów ha intrapreso nel 1933 la fabbricazione di un nuovo concime fosfatice denominato „Supertomasyna“. Questo fertilizzante viene prodotto in forni elettrici fondendo delle fosforiti ad alto tenore con fondenti alcalini. Lo smercio dei perfosfati raggiunge nella stagione di primavera 1933 circa 20.600 tonn. e nella stagione d'autunno dello stesso anno 68.250 tonn. Paragonando invece i risultati degli ultimi due anni, si ottiene una differenza in favore del 1933 di 8840 (1932: 80.000 tonn., 1933: 88.840 tonn.). D'altronde questo risultato è molto inferiore e quello della media annuale 1929-1930. Al felice

esito dell'anno passato ha contribuito in prima linea la razionale organizzazione delle condizioni di vendita dei perfosfati. Il consumo di perfosfato per ettaro di suolo coltivato raggiunge nel 1933 i 4,9 Kg., contro 4,45 Kg. nell'anno precedente, ma fu ancora più scarso che nel 1931 (5,5 Kg.) ed affatto irrilevante in confronto al 1929 (16,9 Kg.). Qualora però si aggiunga anche la produzione del „Supertomasyna“, nonché l'importazione delle scorie Thomas, il totale consumo nel 1933 di concimi fosfatici della Polonia ammonta a 139.630 tonn., dunque 7630 tonn. più che nel 1932. Il consumo medio di concime fosfati per ettaro è stato quindi nel 1933 di 7,75 Kg., contro 7,3 Kg. nell'anno precedente.

SVILUPPO DELL'INDUSTRIA DEL RAYON.

(Rozwój przemysłu sztucznego jedwabiu w Polsce).

Le tre fabbriche polacche hanno prodotto nel 1933, 3650 tonn. e nel 1932, 3350 tonn. Nell'ultimo anno venne fabbricata esclusivamente seta viscosa. L'esportazione da 1 milione di Kg. nel 1932 è diminuita a 700.000 Kg. nel 1933. Nel 1933 l'industria polacca del rayon intensificò lo smercio all'estero vicino e lontano. Buon collocamento ha trovato la carta di viscosa trasparente „Tomofan“, che è prodotta dalle fabbriche polacche di rayon.

IMPORTAZIONE DI FRUTTA.

(Import owoców).

Ej rammenta agli esportatori che le spedizioni di frutta in Polonia devono essere accompagnate da certificato di origine il quale, se rilasciato dalle RR. Dogane, è esente da vidimazione consolare. Per le seguenti frutta fresche è inoltre necessario il certificato fitopatologico: mele, pere, prugne, albicocche, pesche, ciliege, visciole.

LEGISLAZIONE DOGANALE

RIDUZIONE DELLA TASSA DI MANIPOLAZIONE DOGANALE PER ASTE DI FRUTTA:

(Zmniejszenie celnych opłat manipulacyjnych od owoców południowych).

Con decreto ministeriale del 30 maggio 1934, pubblicato nel „Dziennik Ustaw R. T.“ n. 42 dell'11 giugno le riduzioni della tassa di manipolazione doganale del 10 al 5% per le mele, le arance ed i mandarini e dal 10 al 2% per i limoni, sono state prorogate fino al 31 agosto c. a.

Tali riduzioni sono state disposte, come è noto, a favore delle aste di frutta a Gdynia con un decreto dell'8 marzo 1934, il quale è scaduto il 31 maggio c. a.

Il nuovo decreto è entrato in vigore con effetto retroattivo a partire dal 31 maggio 1934.

MODIFICHE ALLA TASSA SUI PERMESSI DI IMPORTAZIONE.

Zmiana taryfy opłat od pozwoleń przywozowych).

Con decreto ministeriale del 25 maggio u. s. pubblicato nella Raccolta delle leggi polacche del 22 giugno u. s. è stato stabilito che i certificati per l'importazione dall'estero o l'esportazione verso l'estero di merci di vietata importazione ed esportazione sono soggetti all'interno ad una tassa speciale la cui misura percentuale in rapporto al valore delle merci comprese viene fissato come segue:

- a) Sui certificati rilasciati a istituzioni di beneficenza . . . . . 0,1% del valore all'interno delle merci
- b) Sui certificati per l'importazione di semi, e frutti oleosi non particolarmente denominati (voce 24 della tariffa doganale); di copra (voce 26 della

	Numero tariffa dog. polacca	Denominazione della merce	Dazio in zloty per 100 kg.
tar. dog.); di minerali contenenti boro (voce 161 p. 2 della tar. dog.); di grassi animali greggi, fusi, pressati non particolarmente denominati; di grani di ossa senza riguardo al contenuto di acidi grassi liberi (voce 215 della tar. dog.); di grassi idrogenati d'ogni specie, con un contenuto di acidi grassi liberi del 2,5% e più, con un punto di solidificazione a 38 gradi Celsius e più, nonché dei loro acidi (voce 222 p. 1 lett. a della tar. dog.); di estratti di quebracho (voce 424 della tar. dog.); di fosforiti (voce 473 p. 3 della tar. dog.); di pelli greggie, secche, salate, umide, salate secche (voce 492 della tar. dog.); di lana lavata o no (voce 589 p. lett. a della tar. dog.)			
			per un contingente annuo di 1000 q.li importati attraverso determinato daziane.
c) in tutti gli altri casi, eccettuati quelli nominati ai punti a) e b)	0,25% del valore all'interno delle merci 1% del valore all'interno delle merci		

RIMBORSO DI DAZI ALL'ESPORTAZIONE DI CEREALI.

(Zwrot cla przy wywiezie zboza).

Con decreto ministeriale, pubblicato nel Giornale delle leggi della Repubblica Polacca n. 66 del 26 luglio u. s. e stato modificato il precedente decreto del 20 marzo 1934 sul rimborso di dazi all'esportatore di cereali, dei prodotti della macinazione e del malto, nel senso che per l'esportazione di avena standardizzata viene concesso un rimborso di dazio nell'ammontare di 6 zloty al quintale, (finora la misura era di 4 zloty al quintale).

TRATTATI E CONVENZIONI COMMERCIALI

PROTOCOLLO COMMERCIALE CON LA FINLANDIA.

(Protokol do umowy handlowej polsko-finlandzkiej).

Con circolare in data 21 luglio u. s. il Ministero delle finanze polacco ha notificato che, in base al deliberato del Consiglio dei Ministri polacco del 12 luglio u. s., saranno applicati, fino alla ratifica del protocollo commerciale stipulato con la Finlandia il 30 giugno u. s., i dazi convenzionati alle merci di origine e provenienza dalla Finlandia, indicate nell'elenco più sotto riportato.

A norma di detto protocollo commerciale, non saranno però applicate alle merci finlandesi le riduzioni tariffarie accordate alla Svezia e Cecoslovacchia, per i prodotti più sotto specificati, avendo la Finlandia rinunciato per tali merci all'applicazione della clausola della nazione più favorita.

Voce doganale polacca	Denominazione della merce	
733 p. 2	Sovrascarpe da neve.	
737	Guanti di gomma: 1) trasparenti e di gomma costolata. 2) altri.	
	Riassumiamo qui di seguito l'elenco delle agevolazioni tariffarie accordate da parte polacca alla Finlandia, per quanto possano interessare la nostra esportazione verso il mercato polacco.	

	Numero tariffa dog. polacca	Denominazione della merce	Dazio in zloty per 100 kg.
ex 164		Fondenti idraulici, cemento di qualsiasi denominazione, eccettuati quelli specialmente nominati, ecc. cemento di alluminio	2.—
256		Pesci conservati: p. 3) sprotte, non affumicate o debolmente affumicate, sott'olio o in conserva di pomodoro, in imballaggi ermeticamente chiusi: b) del peso di 500 gr. o meno, compreso il peso dell'imballaggio immediato	200.—
553		Calzature di cuoio bulgaro o di vacchetta lavorata, di color naturale o nero, pesanti per paio: p. 1) oltre 1200 gr.	560.—
556		Calzature di pelle non specialmente nominate: ex p. 2) di cuoio bulgaro di colore bruno: ex a) oltre 1200 gr.	500.—
649		Cinghie di trasmissione e di trasporto, eccettuata quelle specialmente nominate: ex p. 2) di cotone	520.—
771		Rocchetti per filati ritorti: p. 1) greggi . . . . . p. 2) dipinti, verniciati	50.— 60.—
809		Carta per giornali con un contenuto di pasta di legno di oltre il 60% e pesante per m ² da 45 a 55 gr., non satinata, non tinta, non incollata, oppure debolmente incollata: p. 1) in rotoli del diametro di 700 e più gr., della larghezza di 240 e più gr. p. 2) altre	17.— 23.—
848		Pietre per arrotare, polire, affilare: p. 1) pietre arenarie naturali, artificiali, anche incollate insieme; pietre per affilare, lastre, ecc.	5.—
1011		Lucchetti, serrature, chiavi e loro parti: p. 1) lucchetti, serrature con chiavi di ferro, acciaio, anche con aggiunta di legno, rame ed altri metalli comuni, pesanti per unità: a) oltre 300 gr.	145.—
1087		Rocchetti di legno per macchine tessili, anche con guarnizione	70.—
1094		Macchine ed apparecchi per caseifici: p. 2) centrifughe per dissgrassare il latte: a) per lavoro a mano, pesanti per unità: 1. oltre 30 kg. . . . . b) meccaniche . . . . . p. 6) macchine per la produzione di burro di qualsiasi specie	17.— 17.— 35.—

1196	Armi bianche:		
	ex p. 2) coltelli finlandesi, cosiddetti „Puukko“	600.—	
1248	Articoli sportivi:		
	p. 2) dischi per lo sport, archi, frecce, ecc.	234.—	
	p. 5) calzature per neve	150.—	
	p. 10) palloni da calcio	1100.—	

Le riduzioni doganali sopra elencate sono state applicate con validità dal 17 luglio u. a.

UNA CONVENZIONE COMMERCIALE POLACCO-GRECA

(Umowa handlowa polsko-grecka).

Ultimamente è stata conclusa una convenzione relativa allo scambio di merci tra la Polonia e la Grecia. Ai termini della suddetta convenzione, la Polonia si trova ad avere dei forti contingenti di una serie di prodotti, esclusi i prodotti chimici. Le conversazioni sono state intraprese a Varsavia, sotto la direzione del Sottosegretario di Stato al Commercio e Industria Dolezal e da parte della Grecia da Lagodakis, ministro della Grecia a Varsavia.

CREDITO E FINANZE

LA SITUAZIONE DELLE BANCHE PRIVATE IN POLONIA NEL CORSO DEL I SEMESTRE 1934.

(Banki prywatne w Polsce w 1-em półroczu 1934).

Nel corso del I semestre 1934, si è registrato un aumento progressivo dei depositi nelle banche private di cui la somma totale è passata da 394,4 milioni di zloti a 410,7 milioni. Se si entra nei dettagli, si rimarca che hanno aumentato soltanto i depositi di risparmio a termine, mentre che i depositi a vista hanno subito un leggero regresso, come pure i conti correnti. Parallelamente a questo fenomeno si sono visti diminuire i crediti. I crediti di sconto sono passati, nelle banche private, durante il primo semestre, da 362 a 341 milioni; i crediti aperti sono ribassati da 438,6 a 422,7 milioni, e soltanto i prestiti a termine hanno marcato un leggero aumento, passando da 64 a 66,5 milioni. Davanti all'affievolimento dei depositi e della diminuzione dei crediti, le banche hanno cominciato ridurre la sconto di 178,9 milioni a 145,8 ed inseguito hanno proceduto al pagamento dei crediti di banche estere (che sono passati da 151,7 a 124,8 milioni) e hanno proceduto a dei piazzamenti in titoli, per cui il portafoglio, nel corso del I semestre è passato da 56,9 milioni a 68,6 milioni.

SOC. ANONIMA

PURICELLI

STRADE E CAVE

MEDJOLAN (Italia)

BUDOWA DRÓG

MILANO (Italia) Via Monforte, 44.

PARIS 7, Rue Desrenaudes.

MADRID Manuel Silvela, 1.

WARSZAWA Aleja Róż, 6.

TRIPOLI - Via Frosinone. — RODI

BUENOS AIRES (Argentina) Calle Florida, 229

BELLINZONA (Switzerland) Piazza Giardino, 19

S. PAULO (Brasil)

1. S. A. PURICELLI - STRADE E CAVE Milano - Roma - Palermo - Torino - Padova - Rodi - Tripoli.
2. S. A. INDUSTRIE RIUNITE DELLA STRADA.
3. S. A. AUTOSTRADALE TRASPORTI ED ESERCIZI DIVERSI.
4. S. A. MINIERE INDUSTRIE ASFALTIFERE.
5. "LA STRADA,, S. A. PER LA COSTRUZIONE E MANUTENZIONE DELLE STRADE.
6. "PURIESTER,, S. A. PURICELLI PER LAVORI ALL'ESTERO.
7. L'AUTOROUTE - S. A. POUR L'AMENAGEMENT DES ROUTES - Paris.
8. "LA STRADA,, S. A. PER LA COSTRUZIONE E MANUTENZIONE DELLE STRADE Bellinzona (Svizzera).
9. SOCIEDAD ESPANOLA PURICELLI - Madrid.
10. COMPANHIA DE PAVIMENTACAO E OBRAS PUBLICAS - S. Paulo (Brasil).
11. SOCIEDAD ANONIMA ITALO - ARGENTINA PURICELLI OBRAS PUBLICAS -
12. S. A. QUARTIERI DONIZETTI - Milano.
13. S. A. IMMOBILIARE AUOSTRALE - Milano.

KRONIKA

PRZEMYSŁ I HANDEL

HANDEL ZAGRANICZNY POLSKO-ITALSKI W PIERWSZYCH 7 MIESIĄCACH R. B.

(Commercio estero polacco-italiano nei primi sette mesi).

W r. b. w pierwszych 7 miesiącach handel polsko-italski kształtował się wyraźnie na niekorzyść wywozu polskiego. Przywóz wyniósł — 21.474 tys. zł. (w r. 1933 — 27,3 milj. zł.) wywóz zaś — 17.689 tys. zł. (w r. 1933 — 14,1 milj. zł.). Kiedy w r. b. w okresie pierwszych 7 miesięcy nadwyżka przywozu wyniosła 3.785 tys. zł., w r. ub. — 13.227 tys. złotych.

Jednocześnie należy zauważyć, iż w r. 1932 w pierwszych 7 miesiącach wywóz przewyższył przywóz o 1.416 tys. zł.

Z opwyszszego wynika, iż w r. b. w porównaniu z r. ub. przywóz zmniejszył się b. dotkliwie, gdyż o 5,9 milj. zł., wywóz zaś wzrósł o 3,5 milj. zł. W porównaniu zaś z r. 1932 przywóz wzrósł o 3,5 milj. zł., wywóz zaś zmniejszył się o 1,8 milj. zł. Ogólne obroty zmniejszyły się o przeszło 2 milj. zł.

Zmniejszenie się przywozu towarzyszy się głównie zmniejszeniem się przywozu artykułów spożywczych, surowców włókienniczych, środków komunikacji i t. p. Głównym artykułem przywozu, podobnie, jak w r. ub. jest tytoń, którego w r. b. przywieziono za przeszło 9 milj. zł. Poza tem przywóz obejmuje owoce świeże i surowe, przedzę jedwabną, części samochodów, niektóre przetwory chemiczne, skóry, wyroby gumowe, sprzęt elektryczny i t. p.

Głównym artykułem wywozu, podobnie, jak w latach ubiegłych, jest węgiel i koks, których w r. b. wywieziono za przeszło 12 milj. zł., co stanowi prawie 70% ogólnego wywozu do Italji. Wywóz węgla w porównaniu z r. ub. znacznie wzrósł, co tłumaczy się zamówieniami dla koleji włoskich, udzielaniem przemysłowi górnośląskiemu na skutek umowy kompanacyjnej, zawartej w r. ub. w sprawie budowy dwóch okrętów transatlantycznych dla linii Gdynia — Ameryka. Poza tem b. poważnymi przedmiotami wywozu są jęta i zwierzęta. W mniejszych ilościach wywozi się nadal do Italji cynk i wyroby cynkowe, wyroby włókiennicze, natomiast wywóz dykt klejonych spadł do minimum.

BILANS HANDLOWY ITALJI.

(La bilancia commerciale d'Italia).

W m. sierpnia r. b. wartość przywozu wyniosła lir. 523.939.995, wywozu zaś — 411.548.970. Nadwyżka zatem przywozu wyniosła — 112,4 milj. lir. Natomiast w r. ub. w m. sierpniu przywóz wyniósł — 531.875.489 lir., wywóz zaś — 459.571.740 lir. Nadwyżka przywozu wyniosła — 72,1 milj. lir. Widzimy więc, iż nadwyżka przywozu w r. b. jest znacznie większa, niż w r. ub.

W okresie pierwszych ośmiu miesięcy r. b. wartość przywiezionych towarów wyniosła 5.090,5 milj. lir., zaś towarów wywiezionych — 3.434,9 milj. lir. Nadwyżka przywozu wyniosła 1.655,6 milj. lir. W tym samym okresie r. ub. przywieziono towarów za 4.969,7 milj. lir., wywieziono zaś — za 4.019,6 milj. lir. Nadwyżka przywozu wyniosła więc — 950,1 milj. lir. Różnica zatem między nadwyżką przywozu tegoroczną a zeszłoroczną wypadła na niekorzyść tegoroczej.

Znaczone pogorszenie się bilansu handlowego Italji w r. b. zmusiło rząd włoski do ogłoszenia całego szeregu zarządzeń, ograniczających import towarów zagranicznych do Italji.

TENDENCJE POLITYKI IMPORTOWEJ W ITALJI.

(Tendenze della politica dell'importazione).

(Pg. raportu rady handlowego przy ambasadzie R.P. w Rzymie.)

Półoficjalna „Agenzia di Roma“, komentując zarządzenie Rady Ministrów o ograniczeniach przywozu pewnych surowców, wskazuje na fakt, iż Italja jest ważnym rynkiem odbiorczym artykułów surowych, pochodzących zazwyczaj z krajów, które tylko niewielkie ilości towarów zakupują w Italji. Stąd zarządzenie wspomniane będzie miało na celu wnieсение czynnika równowagi do dziedziny obrotów Italji z temi krajami. W obrotach ze Stanami Zjednoczonymi deficyt Italji wyniósł w 1933 r. 600 milj. lirów, z Niemcami 300 milj., z Anglja, Indjami, Połudn. Afryką i Kanadą, razem 320 milj., z Austrią około 200 milj., z Unją Belgijsko-Luksemburską około 82 milj. W imporcie wełny, której zakupiła Italja w r. 1933 za sumę 360 milj. lirów, trzy wielkie rynki rywalizują w eksporcie, Australja, Argentyna i Połudn. Afryka. Otóż Italja nie będzie mogła przejść do porządku dziennego nad faktem, iż jeden z tych krajów, Australja, obecnie nie zakupuje już prawie nic w Italji i kto wie, czy nie będzie musiała myśleć o zakupowywaniu wełny w innych krajach.

Inny przykład stanowi złom żelaza, nabywany w Stanach Zjednoczonych, Francji i Belgji na sumę około 100 milj. lir. Zdaniem „Agenzia di Roma“ zrozumiałe jest, że przy równych cenach, będzie Italja wolała zwracać się do tych krajów, które będą dawały najlepsze warunki kompensaty.

Jeżeli uwagi powyższe zestawia się z wydanym rozporządzeniem wykonawczym Ministra Korporacji z dekretu z dn. 14.V., powołującym specjalne komitety opiniodawcze dla spraw przywozu niektórych artykułów, a m. in. wełny, można w nich widzieć zapowiedź nowego kursu surowcowej polityki Italji, w którym niewyłącznie problem ceny surowca, ale i względy handlowo-polityczne będą grały rolę. Przywóz surowców, który w sytuacji geopolitycznej Italji jest koniecznością, będzie wyzyskiwany na rzecz interesów eksportu włoskiego. Bez przyjmowania bowiem ogólnej zasady reglamentacji przywozu, stwarza Italja na odcinku surowcowym podstawy dla stosowania polityki faktycznych kompensat, wykorzystując w tym celu system licencji, jaki zaprowadzają kolejno na niektóre artykuły surowce (narazie nafta, wełna, miedz, kawa, nasiona oleiste).

NOWE PRZEPISY IMPORTOWE W ITALJI.

(Nuove norme d'importazione in Italia).

Rada Ministrów powzięła uchwałę, na podstawie której może być wprowadzony system pozwoleń przywozowych wobec tych krajów, które utrudniają przywóz towarów włoskich.

ZNAKOWANIE JAJ W ITALJI.

(Marcatura delle uova in Italia).

(w/g raportu Konsulatu R. P. w Medjolanie).

Według obowiązujących przepisów musi być każde jajo wwożone do Italji z zagranicy zaopatrzone w znak kraju pochodzenia. Nazwa kraju pochodzenia winna być w języku włoskim, widoczna (litery conajmniej 2 mm.), wyraźna i nie ulegająca starciu; dotąd jednak szczególnych przepisów w tym kierunku nie było. Obecnie okólnikiem Ministerstwa Skarbu ustalony został sposób znakowania jaj, który pozwala na otrzymywanie znaku, w praktyce wystarczająco trwałego.

Sposób ten polega na odciegnięciu znaku przy użyciu odpowiedniego atramentu, oraz na pokryciu w ten sposób otrzymanego odcisku lakierem, pozwalającym na zabezpieczenie znaku przed próbami usunięcia go, co czynione jest najprostszymi sposobami, jak naprzykład pocieranie sokiem z cytryny.

Atrament może być przygotowany w sposób następujący: rozpuszcza się na zimno w 35 gramach wody 5 gramów białka suszonego, potrajszając często, aby ułatwić rozpuszczenie; dodaje się następnie 4 gramy gliceryny i 7 gramów błękitu 3 B. (zwanego także kolorem błękitnym 3 B.), białego kongu 3. B., białego naptalnia (3. B.) i wstrząsa się długo i starannie, tak, aby masa doskonale się zmieszala.

W ten sposób przygotowanym atramentem nasycza się poduszeczkę i używa do znakowania przy pomocy stempla gumowego.

Jak tylko odcisk wyschnie, pokrywa go się przy pomocy małego pędzka lakierem zabezpieczającym, który się otrzymuje przez rozpuszczenie 25 gramów gumy syntetycznej typu „Alberto 117” w 100 gramach czystego benzolu.

Wyżej wymieniony sposób doradzany będzie przez urzędy celne firmom i stowarzyszeniom, gdy się o to zwrócą.

Ustalwszy ten sposób wyeksportowania, przedstawia jacego minimum trwałości, uznanej za niezbędną, ustalono, jak powinny postępować komory celne i inne kompetentne organy skarbowe, aby sprawdzić, czy znakowanie jaj, o ile uskutenione jest zagranicą lub jakkolwiekdą poza ich ingerencję, odbywa się zgodnie z ustaleniemi wymaganiami.

W tym celu polecono im postępować następująco:

1) kawałkiem waty, umoczoną w roztworze wodorotlenku sody (po italsku: idrato sodico) 1%-wym potrzebę starannie znak;

2) tę samą czynność uskutenić na innych jajach tej samej partji, używając waty, umoczonej w roztworze kwasu chlorowodorowego (po italsku: acido cloridico) 1%-wym (jedną część tego kwasu skoncentrowanego na 100 części wody).

3) wytrzeć starannie znak na innych jajach tejże partji kwasem z cytryny.

Znak nie powinien ustąpić przy żadnej z tych trzech wyżej wymienionych prób.

Postanowienia te wchodzi w życie z dniem 1 września, kiedy urzędy celne rozpoczną sprawdzanie trwałości znaków w sposób, który powyżej został określony.

ITALSKI RYNEK WĘGLOWY I KOKSU.

(Il mercato italiano del carbone e del coke).

W związku ze specjalnem zainteresowaniem polskiego przemysłu węglowego italskim zniżeniu, jako też coraz częstszemi zapytaniami firm italskich o źródła zakupu węgla w Polsce, zamierzamy w niniejszej notatce podać trochę informacji o Italji, jako nabywcę węgla i koksu.

Kraj ten jest skazany na dowóz węgla z zagranicy, toteż cyfra przywozu węgla można utożsamiać z cyfrą spożycia. Według świętego ogłoszonych w prasie antelejkiej cyfr ogólny import węgla do Italji, wliczając w to także brykiety, wyniósł w r. 1933 — 8.790.510 t. metrycznych, gdy odnośna cyfra w roku 1932 wynosiła 8.017.627 t, zatem zanotowana pewną zwyżkę konsumcji. Konsumcja ta jednak była znacnie niższą, niż w roku 1931, w którym import tych środków opałowych wyniósł 10.370.893 t, nie licząc 1.483.728 t importowanych tytułem reparacji z Niemiec.

Samego węgla dowieziono w r. 1933 — 7.563.754 tony, w r. 1932 — 6.845.478 ton i w 1931 r. — 8.874.854 t; przywoz antracytu wyniósł w odnośnych trzech latach 964.540 ton, 910.092 ton i 1.242.216 ton, zaś brykietów 155.346 ton, 154.887 ton i 143.301 ton. Koksu przywieziono w r. 1933 — 771.545 ton, w 1932 — 780.493 ton i w 1931 — 723.560 ton. Z cyfr tych wynika, iż pojemność rynku italskiego na koks wzrasta poważnie, nie tylko na węgiel, gdyż import koksu w r. 1933 był wyższy nie tylko od importu z r. 1932, lecz i za rok 1931.

W ciągu omawianych przez nas 3-ch lat zaszły następujące zmiany w ilościach, dowożonych do Italji przez poszczególne kraje. W Brytanja dostarczała w roku 1933 — 4.746.079 ton, gdy w r. 1932 import angielski wżł. szkocki

wyniósł 5.073.627 ton, zaś w 1931 roku równał się 5.703.213 ton. Mamy więc do zanotowania blisko 1.000.000 ton spadku w ciągu 2-ch lat. Niemcy eksportowały w r. 1933 — 1.969.902 ton, gdy w r. 1932 odnośna cyfra wynosiła 1.469.486 ton, zaś w 1931 r. — 1.496.106 ton w eksporcie zwykłym i 1.483.728 ton na rachunek reparacji. Eksport z Polski wyniósł w r. 1933 — 649.176 ton, w r. 1932 — 487.173 ton i w r. 1931 — 564.177 ton. Import węgla sowieckiego równał się w r. 1933 676.990 ton, w 1932 — 458.208 ton i w 1931 r. — 436.216 ton. Dowóz z Zagłębia Saary wyniósł w r. 1933 około 318.000 ton, w 1932 r. około 313.000 ton i w 1931 r. około 302.000 ton, zaś import z Holandji z 49.700 ton w r. 1932 doszedł do 296.253 ton w roku 1933. Import węgla z Francji był stosunkowo mały.

O ile chodzi o koks, to ze względu na właściwości tego artykułu przesunięcia w źródłach nabycia były mniejsze, niż w węglu. Tak z W. Brytanji dowieziono w r. 1933 — 181.775 ton, gdy w latach 1932 i 1931 odnośne cyfry wynosiły 175.396 ton i 131.313 ton. Eksport koksu z Niemiec w r. 1933 wyniósł 231.417 ton, gdy w roku poprzednim równał się 274.616 ton, a w 1931 — 224.240 ton. Dowóz koksu z Francji wyniósł w 1933 r. 144.098 ton, w latach zaś 1932 i 1931 równał się 126.301 ton i 199.836 ton. Import koksu z Polski wykazuje spadek; wyniósł bowiem w r. 1933 — 37.544 ton, gdy w r. 1931 równał się 48.130 ton. Tak samo obniżył się import z Zagłębia Saary, ponieważ w 1933 r. zanotowano dowóz około 46.000 ton, gdy w r. 1931 wyniósł on jeszcze 50.502 ton. Natomiast wzrost poważnie import koksu belgijskiego, którego w r. 1933 dowieziono 70.429 ton, gdy w latach 1932 i 1931 odnośne cyfry wynosiły 64.865 i 13.423 ton. To samo zanotowało przy imporcie koksu holenderskiego, którego dowieziono następujące ilości: w r. 1933 — 60.896 ton, w r. 1932 — 19.845 ton i w 1931 r. — 11.202 ton.

(Pg. Górnośl. Wiad. Gosp.)

KONCESJE W ITALJI DLA WĘGŁA TRANZYTOWEGO.

(Concessioni in Italia per il carbone di transito).

„Gazzetta Ufficiale” z dn. 28.IV. ogłasza dekret z dn. 29 marca b. r. Nr. 658, którego art. 1 postanawia: „Uwolniony zostaje od taksy portowej, nałożonej na towary wydławowywane w niektórych portach Królestwa, węgiel kamienny, który przebywa w tranzycie drogą lądową przez terytorjum narodo-we, jeżeli ilość tego węgla, wydławowywanego w danym porcie i wysyłanego zagranicę wspomnianą drogą, osiąga w przeciągu roku przynajmniej cyfrę 100.000 t”.

W dalszym ciągu dekret zaznacza, iż wspomniane postanowienie nie odnosi się do portu genueńskiego, odnośnie którego pozostają w mocy dotychczasowe przepisy. Z tego zastrzeżenia dodatkowego jasne jest, iż nowa koncesja ma głównie na celu wzmoczenie obrotów w Trójcejskiej korzystając zaś z niej może zarówno węgiel angielski, idący w kierunku krajów nadnaujskich (Austria), jak i ewentualnie polski w wywozie lądowym na Bliski Wschód.

POPIERANIE KRAJOWEJ PRODUKCJI NAFTOWEJ W ITALJI.

(Protezione dell'industria nazionale di petrolio).

(wg raportu Rady Handl. przy Ambasadzie R. P. w Rzymie)

W „Gazzetta Ufficiale” z dn. 3.VIII ogłoszony został ważny dla krajowego przemysłu naftowego dekret, ustanawiający premję celem „zachęcenia do poszukiwań, wydobycia oraz przeróbki krajowych olejów mineralnych”. Premja wynosi ma lir. 63 od kwintala produktów lekkich (benzyna, nafta, i t. p.) i lir. 20 od kwintala olejów smarowych, pochodzących z przeróbki krajowych olejów mineralnych surowych. Podobna premja, o wyższych jednak stawkach, wypłacać będzie na rzecz produktów, otrzymywanych drogą destylacji asfaltu skalnego, bituminów oraz węgla pochodzenia krajowego: przy olejach lekkich będzie ona wynosiła 50 lir. za kw., przy smarach, 25 lir.

Dekret obowiązuje ma z mocą wsteczną od dn. 7 lutego 1934 r. Na cel powyższy przeznaczona zostaje na rok

budżetowy 1934-35 suma 15 milj. lir. z części wydatków nadzwyczajnych w budżecie Ministerstwa Korporacji, na okres zaś budżetowy 1933-34 ustanawia się kwotę 5 milj. lir.

Dekret powyższy jest koncepcją na rzecz krajowego przemysłu rafineryjnego, uderzonego dotkliwie dekretem z dn. 5 lutego 1934 r., gruntownie modyfikującym dotychczasowy system importowy olejów mineralnych (obniżka ciał oraz podwyżka opłat konsumcyjnych), równocześnie zaś zmierzająca do zwiększenia produkcji krajowej surowca naftowego. Produkcja ta, która spoczywa w rękach 4-ch przedsiębiorstw: „Agrim”, „Petroli d'Italia”, „S. Terme di Salsomaggiore” i „Petroliera Italiana”, w ciągu ostatnich lat wzrosła 5-cio-krotnie, jak wskazuje niniejsze zestawienie:

1929	ton	5.384
1930	ton	7.791
1931	ton	16.188
1932	ton	26.743
1933	ton	26.227

Surowiec krajowy przerabiają rafinerje w Fiorenzuola d'Arda i w Tornovo, które w roku ub. przerobiły 14.739 ton benzyny, 5.977 ton nafty rafinowanej oraz 3.827 ton „fuel-oil”. Cyfry te nie są jeszcze imponujące, wobec jednak coraz to nowych odkryć, szczególnie intensywnych podobno w ostatnim roku (1934) i wobec zdecydowanej polityki rządu, nieszczędzającego kosztów w interesie tych poszukiwań, liczyć się można ze stałym wzrostem krajowej produkcji.

WYWÓZ WYROBÓW PRZEMYSŁU SAMOCHODOWEGO Z ITALJI.

(Esportazione dell'industria automobilistica italiana).

W pierwszych 4 miesiącach r. b. liczba wywiezionych pojazdów mechanicznych wyniosła 2252, z czego 10 traktorów rolniczych za ogólną sumę 238 milj. lirów. W tym samym okresie w r. 1933 wywieziono pojazdów mechanicznych 7477, z czego 88 traktorów za ogólną sumę 741 milj. lirów. Wywóz zatem w r. 1934 spadł do poziomu przedwojennego, co tłumaczy się utrudnieniami przywozowymi w krajach obcych oraz konkurencją zagraniczną.

PRZYWÓZ ZBOŻA DO ITALJI.

(Le importazioni del grano in Italia).

Przywóz zboża do Italji w m. lipcu r. b. wyniósł 33.694 q., zaś w lipcu r. 1933 — 64.295 q. Oznacza to wydatne zmniejszenie się tego przywozu do Italji.

Natomiast b. znacznie wzrósł przywóz kukurydzy. Wyniósł on w lipcu r. b. 367.949 q., zaś w lipcu r. 1933—108.818 q.

WZROSŁ OGÓLNY PRODUKCJI W ITALJI.

(Aumento della produzione in Italia).

Wskaźnik ogólny produkcji w m. czerwcu r. b. przy podstawie 100 w r. 1928 wyniósł 85,71. Wskaźnik ten oznacza wzrost produkcji w porównaniu z czerwcem 1933 o 8,30, zaś w porównaniu z czerwcem r. 1932 — o 36,65 i czerwcem r. 1931 — o 11,21%.

Jeżeli chodzi o poszczególne gałęzie przemysłu wskaźnik produkcji w przemyśle budowlanym wzrósł o 51,25%, w przemyśle elektrownianym — o 9,23, papierniczym — o 8,06, w metalurgicznym i mechanicznym — o 4,49, zaś w przemyśle włókienniczym nastąpił spadek o 5,61%.

STAN ZATRUDNIENIA W ITALJI.

(I disoccupati in Italia).

Liczba bezrobotnych na dz. 30 czerwca r. b. wyniosła 830.856, z czego mężczyzn — 689.100 i kobiet — 141.756.

Natomiast w dn. 31 maja r. b. bezrobotnych było 941.267. Oznacza to znaczne zmniejszenie się bezrobocia w Italji.

Co się tyczy liczby zatrudnionych, wyniosła ona w m. czerwcu r. b. w 6.5051 zakładach, reprezentujących 24 gałęzie przemysłu, 662.055 robotników, czyli o 1,4% więcej, niż w m. czerwcu r. ub., zaś o 1,8% mniej, niż w maju 1934 r. Zmniejszenie stanu zatrudnienia w m. czerwcu r. b. nastąpiło wskutek zredukowania liczby robotników w przemyśle jedwabnym, co ma miejsce każdego roku w końcu kampanji jedwabniczej. Ale jednocześnie należy zauważyć, iż w m. czerwcu w porównaniu z m. majem zwiększył się stan zatrudnienia w 15 gałęziach przemysłu.

KONTYNGENTY W ITALJI.

(Contingenti in Italia).

Dekretem z dn. 10 sierpnia 1934 r. wprowadzone zostały kontyngenty na następujące artykuły: ser twardy (poz. 30a); smalec wiewprzowy (129); rudę cynkową (274e); szkło do oczu (486 b); kaolina (566); celulozoid w kawałkach, płytach itp. (642a) 2), a) 3), a) 4), a) 5); superfosfaty mineralne i z kości (176 a) 1) szczołki z szaciny 914 b).

PRZYWÓZ JĘCZMIENIA BROWARNEGO I CHMIELU DO ITALJI.

(Importazione in Italia dell'orzo da birra e del luppolo).

Ostatnio Italja sprawadzała rocznie jęczmienia browarnego i chmielu na sumę 30 mil. lirów. Obecnie się rozważany projekt znacznego ograniczenia importu tak jęczmienia, jak i chmielu.

KONSORCJUM DLA OCHRONY WIN TYPOWYCH W ITALJI.

(Il Consorzio per la difesa dei vini tipici).

Ogłoszono dekret, na podstawie którego został zatwierdzony statut konsorcjum dla ochrony win typowych „moscato d'Asti” i „Asti spumante”.

Siedzibą konsorcjum jest miejscowość Asti. Do konsorcjum tego przystąpił najpoważniejsi producenci wspomnianych wyżej win, które niekiedy b. rozpowszechnione w Italji, lecz również zagranicą.

KRONIKA CELNA

NOWE PRZEPISY CELNE.

(Nuovi dazi doganali).

Wprowadzona została dodatkowa opłata celna w wysokości 2 lirów od 1 kg. sztucznych tłuszczów jadalnych, zarówno roślinnych, jak i zwierzęcych.

Z dniem 14 maja 1934 wprowadzono zakaz importu jedwabiu surowego i farbowanego (poz. 147 a 1), 247 a 2), 247 b. italskiej taryfy celnej).

„Gazzetta Ufficiale” z dnia 11.V. ogłasza dekret z daty 8.III. 1934, Nr. 736, mocą którego import kory chinowej, soli chinowych i alkaloidów, pochodzących z chin — zostaje zarezerwowany dla administracji Monopoli Państwowych. Monopole państwowe mogą udzielać koncesyj na import powyższych artykułów osobom prywatnym, pobierając przytem opłatę w wysokości 82.40 Lir. od kg. chin (lub alkaloidów chinowych).

Dekret z dn. 26 maja, wprowadzający pewne ograniczenia w obrocie dewizowym, nie stanowił zapowiedzi trudności płatniczych w zakresie obrotu polsko-italskiego. Dekret ten miał przede wszystkim na celu utrudnienie spekulacji walutą italską oraz italskimi obligacjami państwowymi.

W „Gazzetta Ufficiale” z dn. 16 lipca r. b. znajdują się trzy dekrety, z dnia 5 lipca E. r., wprowadzające zmiany taryfy celnej. Dekrety te weszły w życie z dniem ogłoszenia.

Decret Nr. 1080 wprowadza następujące zmiany taryfy:

W zakresie poz. 10 taryfy punkt b) dekret dzieli mięso mrozone na dwa rodzaje: 1) mięso bydła rogatego oraz 2) inne mięsa. Stawka celna na oba gatunki wynosi lir. 100 i mnożnik 1,7 czyli razem lir. 270 za kwintal. Stanowi to podniesienie dotychczasowej stawki o lir. 130. Artykuł 2-gi dekretu podkreśla, iż do mięsa mrozonego wymienionego pod 2) a pochodzącego z krajów, korzystających z klauzuli najwęższego uprzywilejowania, stosowana będzie stawka lir. 200 bez dodatku 15% ad valorem.

W poz. 583 dekret podnosi stawkę na płyty fotograficzne skłane do lir. 332,50 z mnożnikiem 1 czyli do lir. 665 t. j. o lir. 150 ponad stawkę do tej pory obowiązującą.

Nie zmieniając stawki celnej poz. 685, dekret podciąga pod tę pozycję inne produkty nieorganiczne, zawierające jodek.

Przy poz. 717 (kwas cytrynowy) wprowadza się mnożnik 1, w ten sposób podwyższając dwukrotnie stawkę celną (z lir. 183,50 do lir. 367 za q.).

Do poz. 731 — jodek metylu wprowadza się cło lir. 185 za kg. (zamiast do tej pory wynoszącego lir. 110 za kg.).

Odnośnie poz. 847 d) na papier naczelony do celów fotograficznych ustala się cło lir. 360 z mnożnikiem 1 czyli lir. 720 za 1 q. zamiast dotychczasowej stawki lir. 477.

Odnośnie poz. 947 na filmy fotograficzne naczelone ustala się cło lir. 1350 z mnożnikiem 1 czyli lir. 2700 (zamiast lir. 1830).

Artykuł 3-ci dekretu wprowadza do pozycji 826 pozycję dodatkową (826 bis), przewidującą cło w sumie lir. 10 od 1 q. za skrawki i odpadki gumowe oraz bezcłowy zwóz na odpadki, nadające się jedynie do przetwarzania gumy.

Art. 4-ty a) zwalnia od cła odpadki bawełny surowej poz. al82, przeznaczone do wyrobu waty wybuchowej, włączone na zasadzie przepisów, wydanych przez Ministerstwo Skarbu.

Artykuł 5-ty zwalnia produkty nikielowe (poz. 376 a) od opłaty 15% ad valorem.

Decret 2-gi Nr. 1081 wprowadza następujące podwyżki celne na nasiona olejiste oraz oleje (poz. 117): m. in. nasiona konopi — 22,02 z mnożnikiem 0,15, rzepak — 47,20, lnu — 32, gorczyca — 35,10, sezamowe — 59,80, sojowe — 15,50, słonecznika — 27, bawełny — 20.

Stawka celna na olej rzepakowy wynosi obecnie lir. 99,00 i mnożnik 1, len surowy lir. 6240, — mnożnik 1,1, prażony — 44.

Decret Nr. 1082 zmienia taryfę w ten sposób, iż do poz. 604 a), (drzewo zwykłe) dodaje poz. 3 bis, wedle której deski, belki, zwykłe heblowane, wcinane i rozkowane, deski i listwy do wyrobu skrzyń do opakowania, opłacają cło lir. 25, zaś odnośnie poz. 604 bis a) drzewo zwykłe pochodzące z rozbiórki statków, a służące do opalu wwozi się bez cła, inne zaś opłaca lir. 2,30 za 1 q.

Poz. 610 zmienia się w sposób następujący: a) słupy obciążane lir. 11 (jak dotąd), b) obróbione lir. 13, c) impregnowane celem ochrony lir. 18 (zamiast lir. 15). Produkty te są zwolnione od opłaty ad valorem.

Drzewo wyczełane, (poz. 604 a-1) nieobrobione, przeznaczone do fabrykacji masy drzewnej i celulozy może być zwalniane od opłaty zarówno od cła specyficznego, jak również opłaty ad valorem w ramach kontyngentu rocznego 800.000 q. wedle norm, ustalonych przez Ministerstwo Skarbu.

Z mocą obowiązującą od dn. 20.VIII.34 rozszerzono listę artykułów zakazanych do przywozu na następujące artykuły: poz. tar.

celnej	towar
30 a	ser twardy,
129	muszecz wiewrzowy,
274 e	minerality cynkowe,
486 b)	okulary inne,
566	kwalin,
555	bauzyt,
ex 568	
642 a) 2 a) 3	celulozid w masie, w płytach, w rurach,
a) 4 a) 5	w płytach i w in. wyrobach,

715 superfosfaty mineralne i kostne,

715 b) 3 azotniak,

b) szesztoki z drzewa lakierowanego lub polorowane-go, z hebanu, celulozido, kości i t. p.

Decretem ministerstwa finansów z dn. 29.VIII. listę zakazów przywozu rozszerzono na następujące pozycje italskiej taryfy celnej:

744	Nitrobenzol,
745	Anilina i toluidyna surowa,
746	Chlorydat aniliny,
747	Sole azlinowe oddz. niewym.,
749	Pochodne aniliny oddz. niewym.,
750	Pochodne naftaliny oddz. niewym.,
752	Benzyzna.
753	Toluidyna, dianizydyna, orto i paratoluidyna,
754	Xilidyna,
755	Panilendiamina, fenitidyna, anizydyna,
756	Pochodne benzyny, toluidyny, xilidyny, dianizydyny, tilidyny, fenilendiaminy, fenitidyny i anizydyny oddz. niewym.,
757	Antrachinoza,
758	Rezerocina,
759	Naftol (alfa i beta),
760	Pochodne naftolu i naftylaminy, oddz. niewym.,
761	Pochodne kwasu fenickiego oddz. niewym.,
762	Benzaldiaf i pochodne,
ex 763	Aminofenole i etylaminofenole,
764	Pochodne benzolu, toluolu i xilolu, oddz. niewym.,
795	Farby organiczne, syntetyczne,
ex 797	Laki z farb organicznych.

Pozwolenia przywozu na powyższe artykuły będzie udzielał Ministerstwo Finansów, po wysłuchaniu opinii Państwowego Komitetu dla przemysłu farb organicznych syntetycznych (ustanowionego przez Ministerstwo Korporacji w wykonaniu ustawy z dn. 18.I.1934, n. 122).

Rozporządzenie Ministra Finansów rozszerzono zostało na wszystkie kraje zagraniczne: 1) zakaz antyfrancuski przywozu ryb świeżych i mrożonych z dn. 14 lutego 1932; 2) zakaz z dn. 11 stycznia 1934 na półkoszulki i szpilki do włosów, oraz 3) zakaz przywozu zabawk, obowiązujące na podst. dekretu z dn. 14.XI.1926 w stosunku do pewnych tytko krajów, przy czym zmiana dotyczy wyłącznie wyrobów z celulozido.

Dla poszczególnych krajów ustalone są kontyngenty przywozowe dla towarów zakazanych do przywozu rozporządzeniem z dn. 20.VIII.34. Dla Polski ustalono kontyngent na azotniak w wys. 10 ton na rok 1934.

KOMUNIKACJE.

ULEPSZENIE URZĄDZEŃ PORTOWYCH TRIESTU OD ROKU 1914.

(Miglioramento delle installazioni nel porto di Trieste dal 1914)

Z okazji zwiedzenia Austrii rozległych udogodnień w porcie Triestu i utworzenia specjalnie dla niej strefy wolnocłowej na czasie jest wyszczególnienie ulepszeń portu, wykonanych w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Zestawienie danych portowych z lat. 1914 i 1933 wykazuje, że:

Powierzchnia portu, powierzchnia moli, powierzchnia basenów i długość nabrzeży zwiększyły się o 15 — 35%.

Głębokość wody zwiększyła się z 7 do 9,5 metra.

Ilość magazynów o 6%, bangarów o 50%, pojemności tych i drugich o 80%, ilość kranów większych o 25%, mniejszych o 35%, wprowadzono transportery elektryczne, wagi automatyczne i wagi aerostatische, których w r. 1914 nie było wcale. Sieć kolejowa portu zwiększona prawie o 50%.

Leżąc najwięcej rozwijano chłodnie portowe: w r. 1914 pojemność ich wynosiła zaledwie 493 m. sześci., obecnie wynosi 8.552 m. sześci.

Włosi twierdzą, iż obecnie Triest jest nie tylko najlepiej wyposażonym portem Adriatyki, lecz również jest w stanie rywalizować pod względem urządzeń przeładunkowych i składowych, oraz ogólnej sprawności portowej z jakikolwiek portem morza Śródziemnego.

NOWE POLSKIE STATKI TRANSATLANTYCKIE.

(Nuovi transatlantici polacchi).

W związku z budową dla linii Gdynia—Ameryka dwóch statków oścobowych w Monfalcone czyniono za starania przez firmy polskie dostarczenia stoczni niektórych materiałów. W wyniku tych starań jedna z poważniejszych fabryk dykt klejonych otrzymała zamówienie od stoczni.

SUBWENCJE ITALSKIE DLA STATKÓW MORSKICH.

(Sovvenzioni italiane per le navi).

W r. 1933 wypłacono w Italji 263 mil. lirów subwencji za ruch 224 statków morskich. W roku poprzednim wypłacono 317 mil. lirów za ruch 162 statków morskich. Różnica na korzyść ostatniego roku uwydatnia się jeszcze bardziej, jeśli się uwzględni, że statki subwencjonowane przebiegły w r. 1933 — 7.142.000 mil morskich, podczas gdy w r. 1932 — zaledwie 4.399.000 mil morskich. Przećniety wiek subwencjonowanego statku w roku ostatnim wynosi 15 lat, w r. 1932 — 22 lata i 3 miesiące. Wiadąc z tego tendencję do popierania dalekich i ruchliwych linii i nowego tonażu.

WZROST RUCHU TOWAROWEGO W PORCIE TRIESTEŃSKIM.

(Aumento di scambio commerciale nel porto di Trieste).

Kolejowy i okrętowy ruch towarowy w porcie triesteńskim wykazuje wzrost. W lipcu b. r. przewidziano ogółem 3.568.448 q. towarów, podczas gdy w lipcu ub. r. tylko 2.165.700 q. W przeciągu pierwszego półroczia b. r. ruch towarowy osiągnął w porcie triesteńskim 22 miliony q. w porównaniu z 17 milionów q. w analogicznym okresie ub. r.

W pierwszym półroczu ub. r. ruch towarowy na kolejach triesteńskich wyniósł 8.672 tys. q. w porównaniu z 6.890 tys. q. w pierwszym półroczu 1933 r.

PROTOKOŁY RZYMSKIE WPŁYŃYŁY NA OŻYWIENIE RUCHU W TRIEŚCIE.

(I protocolli di Roma influiscono sull'aumento del movimento a Trieste).

Z dniem 15 lipca weszły w życie podpisane w Rzymie umowy gospodarcze pomiędzy Italją a Austriją i Węgrami. Jednym z celów tych umów dla strony włoskiej było spowodowanie ożywienia obrotu towarowego Austrii przez Trieste, gdzie poczyniono cały szereg udogodnień dla tranzytu towarów austriackich. Wynik dla portu triesteńskiego okazał się już w lipcu niezmiernie pomyślny pod względem przeladunku towarów, mianowicie przeladowano 336.845 ton towarów; jest to w porównaniu do czerwca, gdy przeladunek towarów wyrażał się w liczbie 216.570 ton, wzrost o 140 tys. ton.

TRAKTATY I KONWENCJE HANDLOWE

NOWE UMOWY HANDLOWE ITALJI.

(Nuovi accordi commerciali in Italia).

W ostatnich czasach rząd włoski rozwinął ożywioną działalność w kierunku unormowania obrotu towarowego i pieniężnego z poszczególnymi krajami obcimi. Przewszystkiemu zaskądają na uwagę zawarcie porozumień handlowych z Austriją i Węgrami w dn. 15 maja, na mocy których weszły w życie protokoły rzymskie z dn. 17 marca r. b.

Układ italsko-austriacki przewiduje:

- 1) udzielenie Austrii preferencyj celnych na znaczna ilość wyrobów przemysłowych.
- 2) udzielenie Italji niższych celnych na szereg artykułów, stanowiących typowe artykuły eksportowe Italji.

Na podstawie umowy italsko-węgierskiej:

1) Italja zobowiązała się umożliwić Tow. „Safini” zakupienie od organizacji, którą wyznaczy rząd węgierski, milion kwintali zboża węgierskiego po cenie, która pozwoli Węgrom osiągnąć odpowiednią korzyść.

2) Węgry zaś zobowiązały się udzielić Tow. „Safini” opcji na nabycie drugiego miliona kwintali zboża węgierskiego oraz przyznać Italji szereg niższych oraz ułatwień celnych.

Pozatem pomiędzy Italją a Austriją, Italją a Węgrami oraz Austriją i Węgrami zostały podpisane umowy, zmierzające do wnieścia poprawek do umów bilateralnych, znanych pod nazwą „Umów Semmeringowych”.

Dalej zawarta została konwencja italsko-austriacka w sprawie tranzytu przez port w Tryjeście oraz konwencja italsko-węgierska w sprawie tranzytu węgierskiego przez port w Pimie.

W dn. 30 lipca została podpisana umowa handlowa i nawigacyjna z Bułgarią.

Wreszcie Italja podpisała porozumienie z Meksykiem z mocą obowiązującą na rok jeden. Po upływie tego okresu czasu ma być zawarta stała umowa handlowa.

Przewidziane jest podjęcie rokowań handlowych z Niemcami, z którymi Italja ma bilans handlowy wybitnie ujemny, z Polską, Rumunją, Jugosławiją, Francją, Anglią, Australją, Portugalją i in. krajami.

KRONIKA KORPORACYJNA.

REFORMA ORGANIZACJI SYNDYKALNEJ.

(La riforma sindacale in Italia).

W początkach lipca w Palazzo Venezia w Rzymie odbyło się posiedzenie Centralnego Komitetu Korporacyjnego pod przewodnictwem Szefa Rządu. W posiedzeniu temu wzięli udział podsekretarze stanu, czynni przy korporacjach, Sekretarz Narodowej Partji Faszystowskiej, Minister Rolnictwa i Lasów, wszyscy członkowie Komitetu oraz Dyrektor Generalny Związków Zawodowych p. Piero.

Po otwarciu zebrania przez Szefa Rządu zabrał głos podsekretarz stanu, poseł Biagi, który w sposób wyczerpująco wyjaśnił zasady, na jakich ma opierać się organizacja syndykalistyczna w jej ustosunkowaniu do Korporacji.

Na temat ten zabierali głos pp.: Prelli, De Capitani, Riccardi, Auggelini, Asquini, Cianetti, Del Giudice, Racheli i Muzzarini.

Następnie Komitet zastanawiał się nad wnioskami, zawartymi w sprawozdaniach Ministerstw i dotyczącymi nowej organizacji syndykalnej oraz nowych statutów.

Rozeległa i zasadnicza reforma jest owocem nie tylko mozolnych prac przygotowawczych, wykonanych przez Ministerstwa i Korporacje, lecz również licznych posiedzeń, odbytych przez Komisarzy Korporacyj pod przewodnictwem podsekretarza stanu, p. Biagi, w czasie których zastanawiano się nad licznymi trudnościami, jakie będą nastęrczały się przy realizacji projektu reformy.

Podstawy reformy oparte są na zasadach, wyuszczonych w art. 7 ustawy z 5 lutego 1934 r. i przewidujących autonomię kategorii syndykalnych w związku z zadaniami, jakie mają one spełnić na odcinku korporacyjnym.

Konfederacje, których liczba została zmniejszona z 13 do 9, mają stać się jedynie organami, których zadanie będzie polegało wyłącznie na funkcjach koordynacyjnych. Będzie to miało miejsce nie tylko w centrum, lecz również na peryferiach (prowincji), gdzie Unje oraz Federacje utracą charakter jednostek prawnie uznanych, a natomiast przestaną się w urzędzie Konfederacji. Ich zadanie będzie polegało na wykonywaniu tych samych czynności członków, jakie w centrum wykonywa Konfederacja, gdyż cały szereg zagadnień produkcji wymaga jednolitego rozwiązania. Poszczególne Związki branżowe będą posiadały charakter narodowy i będzie im przyznana osobowość prawna. Związki

te przedewszystkiem będą miały na celu badanie i rozstrzygnięcie zagadnień, dotyczących kategorii, przez nie reprezentowanych.

Jedną z najbardziej zmiennych cech nowej organizacji jest możliwość wszędzie tam, gdzie znajduje się choćby najmniejszy zespół producentów, tworzenia organizmów syndykalnych. Jakkolwiek te ostatnie nie będą posiadały osobowości prawnej, będą miały możliwość w bezpośrednim kontakcie ze związkami narodowymi przyczynienia się do ścisłego zespolenia tych formacji, stanowiących podstawę syndykatów lokalnych z ugrupowaniem narodowym — Federacją.

Konfederacje będą miały na celu skoordynowanie w centrum działalności Federacji poszczególnych kategorii. Zarówno te ostatnie jak i Konfederacje będą posiadały osobowość prawną. Na peryferiach Unje prowincjonalne i międzyprovincjonalne, które mają być urzędami Konfederacji, będą miały za zadanie skoordynowanie działalności syndykatów lokalnych, stanowiących podstawowy związek Federacji. Syndykatom tym będą jednocześnie nadane jednakoższe uprawnienia autonomiczne. Zarówno jednak Unje, jak i Syndykaty lokalne oraz narodowe nie będą posiadały osobowości prawnej.

Wyżej wyluszczone zasady zawarte są w statutach Konfederacji i Federacji.

Wszyscy kierownicy branżowych związków narodowych oraz odnośnych syndykatów są przedstawicielami interesów poszczególnych grup producentów.

Prezesa Konfederacji są mianowani przez rząd, co tłumaczy się tem, iż Konfederacje mają spełniać zadania w interesie porządku publicznego, zgodnie z zasadą, wyrażoną w III deklaracji Karty Pracy.

Kierownicy Unij mianowani są przez Prezesów Konfederacji za aprobatą Ministra Korporacji. Zarówno z Prezesami Korporacji, jak i Kierownikami Unij będą współdziałali przedstawiciele poszczególnych kategorii, którzy będą wchodzić w skład Rad i Komitetów Konfederacji i Unij.

Zbiorowe umowy pracy będą naogół normowane w sposób inny, niż to ma miejsce obecnie. Usunięto obowiązek zatwierdzania i upoważnienia do zawierania umów, co należało do kompetencji Konfederacji. Związki branżowe będą uprawnione do bezpośredniego normowania umów pracy.

Wyżej wyluszczone zasady reformy organizacji syndykalnej, będącej następstwem utworzenia Korporacji, zostały

zatwierdzone przez Komitet Korporacyjny. Ten ostatni również zatwierdził statuty typowe Konfederacji oraz Federacji. Odnosne przepisy, mające na celu wprowadzenie w życie tej nowej organizacji syndykalnej, zostaną opracowane przez Ministerstwo Korporacji.

TURYSTYKA.

RUCH TURYSTYCZNY W ITALII.

(Movimento turistico in Italia).

W maju 1934 r. przybyło do Italji 321.617 osób, zaś w maju 1933 r. 216.383. W okresie od stycznia do maja 1934 r. przyjechało do Italji 1.132.527 cudzoziemców, zaś w tym samym okresie w r. 1933 przyjechało ich tylko 853.292.

WYSTAWA REWOLUCJI FASZYSTOWSKIEJ

(Esposizione della Rivoluzione Fascista).

Wystawa Rewolucji Faszystowskiej została przedłużona do 28 października r. b. Osobom, udającym się na tę Wystawę, przysługują w jedną i drugą stronę zniżki 70%-owe. Podróżni, pragnący uzyskać te zniżki, winni wyjechać do Rzymu przed 28 października. Bilety należy zaopatrzyć w wizę Wystawy.

W dn. 6 listopada 1934 r. o godz. 24 bilety tracą swą

RÓŻNE.

ITALSKA AGENCJA KONSULARNA W GDYNI.

(Agenzia consolare italiana a Gdynia).

W Gdyni została powołana do życia Italska Agencja Konsularna, której kierownictwo zostało powierzone p. Arturo Stella, dotychczasowemu Sekretarzowi Ministerstwa Komunikacji w Rzymie.

Kronika kulturalna — Rassegna culturale

NUMEROSA COMITIVA DI POLACCHI OSPITE
DI MILANO.

(Wycieczka polska w Mediolanie).

E' stato ospite il 17 luglio di Milano una comitiva di circa duecentocinquanta Polacchi, appartenenti tutti al mondo culturale, che sta compiendo un viaggio turistico attraverso i piu importanti Paesi d'Europa. Il treno speciale, formato di dodici vetture-letto, sul quale erano i giganti stranieri, e giunto alla Stazione centrale alle ore 9,20 e subito ne sono scesi gli ospiti, ad attenderli i quali era il console generale di Polonia a Milano, Witold Kolankowski.

A bordo di numerosi torpedoni gli intellettuali, che erano accompagnati dall'on. Czernikowski, rappresentante del Ministero delle Comunicazioni di Varsavia, e da due alti funzionari del Ministero stesso, Selkowski e Piotrowski, hanno compiuto, nelle ore antimeridiane, un lungo giro turistico per la citta.

Nel pomeriggio la comitiva, sempre in torpedone, si e recata alla Certosa di Pavia, dove ha sostato qualche ora; quindi, fatto ritorno a Milano, ha proseguito nella ricognizione della citta e dei suoi monumenti. Gli ospiti, tra i quali sono note personalità del giornalismo polacco, molte delle quali avevano avuto modo, in passato, di visitare l'Italia, hanno espresso la loro ammirazione per il volto nuovo dell'Italia, così radicalmente mutata dall'opera rigeneratrice del Fascismo.

I Polacchi si sono recati alla sede del Consolato generale del loro Paese, dove il console, Witold Kolankowski, ha offerto un ricevimento in loro onore. Alla riunione hanno partecipato molti membri della colonia polacca di Milano.

LE MONETE DI ROMA SULLE RIVE POLACCHE
DEL BALTICO.

(Rzymskie monety na polskiem wybrzeżu bałtyckiem).

Nella località Słupcy è stato esplorato un antichissimo tumulo del primo secolo della nostra era. Sono state trovate alcune monete romane dell'epoca di Tiberio. Il direttore degli scavi, prof. Zakrzewski, Sovrintendente per i monumenti preistorici, interrogato dalla stampa ha dichiarato che il tumulo appartiene secondo ogni probabilità al periodo della penetrazione della cultura romana sui territori polacchi e cioè alla seconda metà del primo secolo. Come è noto l'Impero romano non ha esteso i propri confini alle terre poste lungo il corso della Vistola, tuttavia esse furono ripetutamente percorse dai commercianti romani che portarono le loro mercanzie ai popoli del Mar Baltico per assicurarsi i rifornimenti d'ambra ricercatissima per gli ornamenti a Roma. Infatti si conserva la descrizione di una delle spedizioni commerciali romane verso „le rive d'ambra" eternata da Plinio il Vecchio ed effettuate ai tempi di Nerone. Il prof. Zakrzewski ha soggiunto che il ritrovamento delle monete romane e dei monili romani di metalli vili e preziosi e una cosa frequente sul territorio della Pomerania polacca. Il commerciante romano portava con se la cultura di Roma lasciando indelebili tracce del suo passaggio attraverso le zone chiuse per la conquista a mano armata, ma aperte alla conquista culturale.

ENRICO SIENKIEWICZ E L'ITALIA.

(Henryk Sienkiewicz w Italji).

Il grande romanziere polacco Enrico Sienkiewicz (1846-1916) insignito con il premio internazionale Nobel per la pubblicazione di un romanzo intitolato „Quo Vadis". Questa mirabile ricostruzione di Roma ai tempi di Nerone, sullo sfondo della quale si svolge la commovente vicenda cristiana, e stata tradotta in pochi anni in tutte le lingue viventi comprese quelle dell'Estremo Oriente, l'ebraico e l'esperanto. La straordinaria diffusione del „Quo Vadis?" provocò a sua volta la diffusione di altri romanzi sienkiewicziani e specialmente della celebre „Trilogia" che tratta di un periodo particolarmente interessante della storia polacca. L'Italia — come informa l'Agenzia „Ate" — occupa uno dei primi posti in questa diffusione delle opere di Enrico Sienkiewicz e infatti il „Quo Vadis?" dal 1913 al 1931 ha avuto ben 18 edizioni italiane, con una tiratura sorprendente. Occupandosi di questa popolarità sienkiewicziana in Italia il noto studioso polacco dott. Fieczyński Brahmmer dimostra che Enrico Sienkiewicz ha influito sulle opere latine di Giovanni Pascoli e particolarmente sulla „Pomponia Graecina" e sulla „Agope" scritte indubbiamente sotto l'impressione della mirabile indagine ricostruttiva del forte romanziere polacco. Inoltre le influenze sienkiewicziane in Italia — secondo il dott. Brahmmer — si sono palesate in un ciclo di sonetti romaneschi e più precisamente ancora trasteverini intitolato „Quo Vadis?" e dovuto alla penna dei seguenti scrittori dialettali Pizzani, Ilari, Settemio del Vico. Occorre aggiungere che la popolarità mondiale delle opere di Sienkiewicz mantiene la sua intensità anche nel periodo presente.

LO STATO E LA SCIENZA IN ITALIA
IN UNO STUDIO POLACCO.

(Państwo i nauka w Italji w oświełtleniu polskiem).

E' apparso un interessantissimo studio del dott. Bohdan Kieszkowski dedicato all'esame di „La scienza e le tendenze statali in Italia". L'autore, con vasta e profonda competenza, sfiora e sfata le inesattezze circolanti spesso all'estero ed illustra la reale situazione dei rapporti fra lo Stato e la scienza in Italia. Il dott. Kieszkowski presenta nel suo studio l'organizzazione ed il funzionamento dell'Unione Accademica Nazionale, del Consiglio Nazionale delle Ricerche e dell'Accademia d'Italia e, citando ampiamente i brani di alcuni discorsi di S. E. Giovanni Gentile chiude l'ampia disamina affermando che l'organizzazione della scienza in Italia rappresenta un tentativo di risolvere il grave problema del rapporto di essa verso lo Stato. Lo studio del Kieszkowski e edito dall'Istituto per la protezione della scienza.

UNA COMITIVA DI ARTISTI POLACCHI IN ITALIA.

(Wycieczka polskich artystów do Italji).

Ai primi di settembre e partita da Varsavia alla volta di Roma, una numerosa comitiva di pittori e scultori polacchi, appartenenti all'Istituto per la propaganda della

Arte. Durante il soggiorno di tre settimane, gli artisti polacchi visitarono Roma, Napoli, Firenze e Venezia, riportando entusiastiche impressioni sulle bellezze artistiche d'Italia e ammirando la perfetta organizzazione fascista che disciplina la vita artistica in Italia.

**OSRODEK KULTURALNY W ITALJI DLA
CUDZOZIEMCÓW.**

(Un centro culturale italiano per gli stranieri).

Agenzia Generale Italiana del Libro, mająca na celu szerzenie propagandy książki italskiej zagranicą, utworzyła w Rzymie ośrodek informacyjny - kulturalny celem dostarczania informacji bibliograficznych, dotyczących książek, wydanych w Italji.

Zapytania mogą być redagowane w językach: italskim, francuskim, angielskim i hiszpańskim. Odpowiedzi udzielane są bezpłatnie. Adres: Agenzia Generale Italiana del Libro, Roma, via Collina 21.

BIBLIOTEKI W ITALJI.

(Biblioteche italiane).

Według danych, opublikowanych w Annuario delle Biblioteche italiane 1933/34 (Rocznik Bibliotek Italskich na r. 1933/34), wydanym staraniem Instytutu Italskiego książki we Florencji pod redakcją prof. Giuseppe Fumagalli w Italji istnieje 1160 bibliotek, zaopatrzonych w 37 milionów tomów.

ALMANACH AZUROWY.

(Almanacco azzurro).

Ukazało się nowe wydanie Rocznika Italskiego Żeglugi morskiej i powietrznej (Annuario Italiano Generale di Marina e d'Aeronautica). Cena — lir. 22. Wydanie luksusowe — lir. 35. W oprawie skórzanej — lir. 90.

NAJLEPSZE KSIĄŻKI ITALSKIE.

(I migliori libri italiani).

Dziennik medjołański „L'Ambrosiano” co miesiąc podaje do wiadomości, jakie najlepsze książki ukazują się każdego miesiąca. Według tego dziennika w m. czwartku do najlepszych powieści należy zaliczyć: „La Vecchia del Bal Bullier” A. Baldiniego i w m. lipcu „Il Castello di Udine” C. E. Gadda.

WYDAWNICTWA ENCYKLOPEDJI ITALSKIEJ.

(Pubblicazioni della Enciclopedia Italiana).

Instytut, zajmujący się wydawaniem Encyklopedji Italskiej, która ma być ukończona w r. 1937, ma wkrótce ogłosić drukiem „Encyklopedję Prawniczą”, „Słownik Bibliograficzny” Włochów oraz Atlas historyczno-geograficzny.

O ODCZYTYCIE POLSKIM W RZYMIE.

(Conferenza polacca a Roma).

„Italia Letteraria” z dn. 13 maja b. r. zamieszcza przewodzenie z odczytu, który wygłosił w rzymskim „Istituto di Studi Romani” prof. Przychocki. Tematem odczytu były prace naukowe Polaków nad historją starożytnego Rzymu.

**UDEKOROWANIE ORDEREM POLSKIM UCZONEGO
ITALSKIEGO.**

(Decorazione polacca ad uno scienziato italiano).

Polski charge d'affaires w Rzymie p. Romer udekorował komandorą Polonia Reslutata dr. Vincenzo Ussani, profesora filologii klasycznej na uniwersytecie rzymskim, wiceprezesa „Unione Accademica Nazionale” oraz wiceprezesa „Union Academica Internationale”. Prof. Ussani jest czynnym członkiem rzymskiego stowarzyszenia kulturalnego polsko-italskiego. W roku 1933 prof. Ussani był jednym z delegatów na międzynarodowy kongres historyczny w Warszawie.

POLSKA — ITALIA

NAJKRÓTSZA I NAJMILSZA DROGA — TO DROGA POWIETRZNA

Warszawa — Kraków — Wiedeń — Wenecja — Rzym

Tanie ceny biletów

Informacje w większych biurach podróży.

POLONIA — ITALIA

LA VIA PIÙ BREVE E PIÙ PIACEVOLE È LA VIA AEREA:

Varsavia — Cracovia — Vienna — Venezia — Roma

Biglietti a buon prezzo

Informazioni nelle principali Agenzie di viaggi.

ZAPOTRZEBOWANIA, OFERTY I PRZEDSTAWICIELSTWA.

911 a. Części mebli giętych (siedzenia) pragnie sprowadzać z Polski firma italska z Taranto i nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami polskimi.

912 a. Jaja pragnie przywozić z Polski firma italska z Neapolu i nawiąże stosunki z eksporterami polskimi.

913 a. Kasze jęczmieńne, fasole, soczewice i wykę pragnie importować do Italji firma z Genui. Obejmie zastępstwo na Italję.

914 a. Ozonizatory do czyszczenia powietrza, do sterylizacji wody i t. p. zamierza importować firma z Turynu do Polski. Poszukuje zastępcy na Polskę.

915 A. Jaja z Polski pragnie importować do Italji firma z Genui. Nawiąże stosunki z eksporterami polskimi.

916 a. Szmaty pragnie importować do Polski firma italska. Nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami polskimi.

917 a. Gąbki morskie pragnie przywozić do Polski firma italska. Poszukuje zastępców.

918 a. Owoce suszone pragnie importować do Polski firma italska. Poszukuje zastępców.

919 a. Oliwę jadalną pragnie przywozić do Polski firma italska. Poszukuje zastępców.

920 a. Konserwy roślinne zamierza przywozić

do Polski firma italska. Poszukiwani są zastępcy.

921 a. Wełnę fabryczną zamierza importować do Polski firma z Neapolu. Poszukiwani są zastępcy.

922 a. Owoce świeże i suszone oraz oliwę jadalną pragnie przywozić do Polski firma z Messyny. Poszukuje zastępców.

923 a. Migdały, figi suszone i t. p. pragnie importować do Polski firma z Treggiano (Bari). Nawiąże kontakt z importerami polskimi.

924 a. Gąbki morskie zamierza importować do Polski firma z Tryjestu. Poszukuje zdolnych zastępców.

925 a. Automatyczne stoly rysunkowe pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i poszukuje zastępców na Polskę.

926 a. Wędliny pragnie importować do Italji firma italska. Nawiąże kontakt z eksporterami polskimi.

927 a. Nasiona traw i in. pragnie importować do Polski firma z Padwy. Nawiąże kontakt z zainteresowanymi firmami polskimi.

928 a. Celofan zamierza sprowadzić na rynek polski firma z Medjolanu. Poszukuje zastępców.

929 a. Zolągki cięjące pragnie sprowadzać z Polski firma z Piacenzy i nawiąże stosunki z eksporterami polskimi.

DOMANDE ED OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE.

423 a. Automacchi, ganci e pettini di corno desidera importare in Polonia una ditta di Varsavia e vorrebbe entrare in rapporti commerciali con le ditte italiane.

422 b. Accordions desidera importare in Polonia una ditta di Leopoli. Cerca rappresentanze per la Polonia.

425 c. Verti infrangibili per orologi desidera

importare in Polonia una ditta di Varsavia. Contrarre rapporti commerciali coi fabbricanti italiani.

426 b. Bacche secche nere usate nell'industria del vino per colorar eil vino desidera esportare in Italia una ditta polacca. Cerca rappresentanti per l'Italia.

427 b. Mandorle desidera importare una ditta polacca dall'Italia. Entrerà in rapporti commerciali cogli esportatori italiani.

Włoska Spółka Akcyjna
Adriatyckie Towarzystwo Ubezpieczeń w Tryjeście
„Riunione Adriatica di Sicurtà”
Rok założenia 1838.

DYREKCJE: Lwów, ul. 3-go Maja Nr. 12.
Warszawa, ul. Moniuszki Nr. 10 (dom własny).

UBEZPIECZENIA: od ognia, od kradzieży z włamaniem, od odpowiedzialności cywilno-prawnej, od nieszczęśliwych wypadków i życiowe.

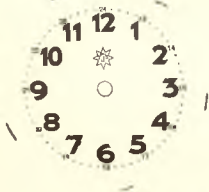
W skład naszego koncernu, obejmującego przeszło 20 spokrewnionych Towarzystw wchodzi również **Towarzystwo Ubezpieczeń „Pias”**.

Oddziały i przedstawicielstwa we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej.

ŻĄDAJCIE

wszecławiatowej sławy

ZEGARÓW

Koncernu **Junghans'a**

Ostatnie nowości już do nabycia
w sklepach zegarmistrzowskich

UKAZAŁA SIĘ W DRUKU PRACA

DR. LEONA PĄCZEWSKIEGO

p. t

**PRZEBUDOWA
KORPORACYJNA
ITALJI**

Skład Główny: „Dom Książki Polskiej”
Do nabycia we wszystkich Księgarniach.

Cena: zł. 2.50.

MODEL

518

LUKSUSOWY SAMOCHÓD
PO PRZYSTĘPNEJ CENIE

WKRÓCIŁ ZWYCIĘSKO NA RYNEK,
ZDOBYWAJĄC:

1^{SZA} NAGRODĘ W JEDNODNIOWEJ JEŻ-
DZIE KONKURSOWEJ
NA 450 KM. PO DROGACH BITYCH, POLNYCH I LEŚNYCH.
DN. 17.6. br.

1^{SZA} NAGRODĘ W JUBILEUSZOWYM
RAIDZIE GÓRSKIM ZOR-
GANIZOWANYM DN. 24.6 b.r. PRZEZ ŚLĄSKI KLUB AUTO-
MOBILOWY.

POLSKI FIAT S. A.
CENTRALA
WARSZAWA, SAPIEŻYŃSKA 6.

